

II PUOLUEEN PÄÄTÄNTÄVALTA- JA TOIMEENPANOELIMET

1. PUOLUENEUVOSTO

Puolueen XXXIII puoluekokouksen valitsemina ovat puolueeneuvostoon kuuluneet puheenjohtajana Risto Tuominen, I varapuheenjohtajana Riitta Prusti ja II varapuheenjohtajana Kari Kortelainen sekä muina varsinaisina ja varajäseninä:

Helsingin piiristä Leo Söderqvist, Sirkka-Liisa Vehviläinen, Anna-Kaarina Leppälä ja Pekka Morri, varalla Lahja Palomäki, Kai Kalima, Anni Sovala ja Pekka Kuutschin

Uudenmaan piiristä Irene Korimäki, Anneli Silvennoinen, Kirsti Väyrynen, Sinikka Heikkinen, Antti Mattila, Pentti Koivu ja Risto Mikkonen, varalla Markku Pohjola, Matti Olin, Matti Linnanahde, Paavo J. Martikainen, Tauno Kauppinen, Helmi Kippilä ja Raimo Turunen

Varsinais-Suomen piiristä Armas Lahoniitty, Ritva Grönlund, Rauno Saari, Reijo Lindqvist ja Mauri Rosten, varalla Unto Kärppä, Kari Nolvi, Pentti Lahti, Osmo Viitanen ja Merja Roos.

Satakunnan piiristä Ulla Turkki, Uljas Mäkelä, Matti Salo, Seppo Tarkkanen ja Juha Nummela, varalla Tauno Antila, Matti Vannekari, Heimo Peltonen, Rauno Hakala ja Voitto Kivistö

Etelä-Hämeen piiristä Anna-Liisa Jokinen, Terttu Tuomi-Koskelin, Aulis Kaistinen, Markku Riipinen ja Veikko Sund, varalla Jussi Tiira, Erkki Salonen, Olavi Paakkunainen, Leo Salonen ja Jouko Kanerva

Pohjois-Hämeen piiristä Veikko O. Veilahti, Leo Koskinen, Anneli Helen, Seppo Salminen ja Keijo Kaleva, varalla Ari Ylönen, Reino Ojala, Jouko Erkkola ja Raija Leponiemi

Kymen piiristä Sirkka Kotola, Tuula Typpö, Kari Jouhki, Jukka Honkanen, Matti Vähänäkki, Heikki Vanhanen ja Pekka Ruotsalainen, varalla Teuvo Kinnunen, Veikko Yrkkö, Eino Nikki, Aapo Surakka, Jaakko Sinkkonen, Martti Ekola ja Erkki Mukkila

Mikkelin piiristä Antti Leskinen, Keijo Paakkunainen ja Mauno Kuusela, varalla Esko Kärnä, Pentti Pulkkinen ja Jukka Nurminen

Kuopion piiristä Jouko Löytynoja ja Olavi Ruotsalainen, varalla Olavi Turkka ja Simo Kokko

Pohjois-Karjalan piiristä Riitta Myller, Erkki Vatanen ja Pekka Vainikainen, varalla Juha Hämäläinen, Anja Homanen ja Jorma Pikkarainen

Keski-Suomen piiristä Esko Rantamäki, Eila Nieminen, Anna-Liisa Meriläinen ja Pentti Lehtimäki, varalla Maila Hokkanen, Eino-Erkki Vainiola, Iiris Hacklin ja Reijo Laitinen

Vaasan piiristä Eila Kujala, Juhani Hyvönen ja Juhani Raudasoja, varalla Mauno Ojanen, Väinö Lehtinen ja Osmo Leppänen

Oulun piiristä Pekka Moilanen, Risto Niskavaara ja Anna Ojakangas, varalla Paavo Rautainen, Markku Arvola ja Pertti Hyvönen

Lapin piiristä Eila Surakka ja Reino Korpioja, varalla Martti Immo ja Eila Hyvönen

Ruotsalaisesta Työväenliitosta Gösta Sjöholm ja Thor Granfors, varalla Jan Rosqvist ja Mari-Ann Raunio

Puolueneuvosto kokoontui varsinaiseen sääntömääräiseen kevätkokoukseen Helsinkiin 13. päivänä maaliskuuta. Sääntömääräisten asioidensa lisäksi puolueneuvosto käsitteli poliittista tilannetta ja antoi sen johdosta julkilausuman, jonka keskeiset kohdat käsittelevät asuntotuotantoa, lapsilisäkauden jatkamista, yksilöllistä varhaiseläkettä ja ns. pelisääntökysymyksiä.

Puolueneuvoston syyskokous pidettiin Polvijärvellä Lomakeskus Huhmarissa 23.-24. päivänä marraskuuta. Sääntömääräisten asioiden lisäksi puolueneuvosto hyväksyi työllisyyspoliittisen toimenpideohjelman ja antoi lausunnon Enso-Gutzeit Oy:n Uimaharjun tehtaiden laajennussuunnitelmista. Poliittisen tilanteen keskustelun johdosta puolueneuvosto antoi julkilausuman.

2. PUOLUETOIMIKUNTA

Lahden XXXIII puoluekokouksen valitsemina ovat puoluetoimikuntaan kuuluneet puheenjohtajana Kalevi Sorsa, I varapuheenjohtajana Pirkko Työläjä, II varapuheenjohtajana Matti Ahde, puoluesihteerinä Erkki Liikanen sekä muina varsinaisina jäseninä Majjaliisa Nieminen, Pertti Paasio, Pentti Sahi, Matti Puhakka, Jarmo Rantanen, Kalevi Alen, Per-Erik Lundh, Jussi Ranta ja Ruotsalaisen Työväenliiton edustajana Kaj Bärlund sekä varajäseninä Tuulikki Hämäläinen, Esko J. Ojala, Maija-Liisa Järvi, Uolevi Kaukovaara, Markus Aaltonen ja Arpo Heinonen.

Matti Ahteen ja Matti Puhakan ollessa valtioneuvoston jäseninä ja edelleen esteellisiä toimimaan puoluetoimikunnan täysivaltaisina jäseninä ovat puoluetoimikunnan varajäsenet Tuulikki Hämäläinen ja Esko J. Ojala toimineet puoluetoimikunnan täysivaltaisina jäseninä.

Puoluetoimikunnan viikottaisiin kokouksiin ovat osallistuneet puolueneuvoston I varapuheenjohtaja Riitta Prusti, Suomen Sosialidemokraatin päätoimittaja Seppo Heikki Salonen ja lehden kolumnisti Aimo Kairamo, Arbetarbladetsin päätoimittaja Alf-Erik Helsing sekä Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliiton puheenjohtaja Matti Tukiainen.

Puoluetoimikunta on vuoden 1985 aikana pitänyt 38 kokousta, joista pöytäkirjoihin on merkitty 501 pykälää. Helmikuussa puoluetoimikunta piti kaksi erityiskokousta, joista toisessa käsiteltiin asuntopoliittikkaa ja toisessa poliittista tilannetta. Syyskuun alussa puoluetoimikunnalla oli erityiskokous budjetin merkeissä ja joulukuussa yhteiskokous Sosialidemok-

raattisten Naisten liittotoimikunnan kanssa. Puoluetoimikunnan kaksipäiväinen kesäkokous pidettiin Rovaniemellä 3.—4. päivänä syyskuuta.

3. HALLINNOLLINEN TOIMINTA

Puoluetoimiston hallinto-organisaatioon kuuluvaan työvaliokuntaan ovat puoluetoimikunnan päätöksen mukaisesti kuuluneet puoluetoimikunnan puheenjohtaja, puoluesihteerin, puoluetoimiston eri osastojen ja yksiköiden päälliköt, ay-sihteerin ja tiedotussihteerin.

Työvaliokunta on käsitellyt puolueen politiikkaan, talouteen ja hallintoon liittyvät kysymykset ja tehnyt niistä päätösehdotuksensa puoluetoimikunnalle sekä käsitellyt puoluetoimiston toimintaan ja talouteen liittyvät asiat.

Puoluetoimiston hallinnollisten ja taloudellisten asioiden valmistelu, ohjaus, valvonta, keskitetyt palvelutoiminnot sekä puolueen jäsen- ja järjestörekisteriasiat on hoidettu hallinto-osastolla.

Hallinto-osaston henkilövahvuus on ollut 26 henkeä.

Osastopäällikkönä on toiminut Maunu Ihalainen, osastosihteerinä Sisko Lipsanen, jaostosihteerinä Martti Åberg, joka on toiminut puoluetoimikunnan ja työvaliokunnan sihteerinä, yhdistysrekisteriasioista ja jäsenasioista vastaavana jaostosihteerin Eero Jämbäck.

Puoluejohdon sihteerinä on toiminut Liisa Hölttä.

Kertomusvuoden päättyessä oli puolueen jäsenrekisterissä olevien jäsenten määrä 92 032, joista oli miehiä 58 100 ja naisia 33 932, vapaajäseniä 14 038, maksuvapaita jäseniä 10 736 ja äänioikeutettuja jäseniä 75 085. Jäsenasiat olivat vuodenvaihteessa hoitamatta 16 947 jäseneltä.

Vuoden 1985 aikana liittyi puolueeseen uusia jäseniä 3 156, samanaikaisesti poistui jäsenyydestä 5003. Äänioikeutettujen määrä väheni 1 732 jäsenellä. Muita muutoksia jäsenrekisteriin tehtiin 13 645. Jäsenrekisteritapahtumia oli vuoden 1985 aikan yhteensä 21 804.

III SUUNNITTELUTOIMINTA

1. YLEISTÄ

Periaateohjelmatyö jatkui kokovuoden. Kunnallisvaalianalyysin perusteella pohdittiin alkuvuodesta eräitä ongelma-alueita, joista näkyvin oli pääkaupunkiseudun asuntokysymys. Puoluetoimikunnan 21.11.1984 asettama pikatyöryhmä sai työnsä päätökseen 31.1.1985. Muistiota Helsingin asunto-olojen kehittämistä käsiteltiin asuntopoliittisessa seminaarissa 6. 2. Muistio julkistettiin 14. 2. 85, jolloin puoluetoimikunta antoi myös kannanoton asias- ta.

Kevään puolueuuevostossa asetettiin valtion tulo- ja menoarviota koskevat tavoitteet eli niin kutsutut kärjet työryhmien esitysten pohjalta. Keskeisin kevään tapahtuma oli järjestötoiminnan ja järjestöväen aktivoiminen, jota varten järjestettiin laajat neuvottelupäivät. Loppuvuodesta työryhmät keskittyivät ohjelmatyön lisäksi koko puoluekokoukselta ja eduskuntavaaleja koskevien teemojen valmisteleeseen.

Periaateohjelmatoimikunta arvioi poliittisia ja aatteellisia kysymyksiä ja järjesti laajan seminaarin, johon osallistuivat myös puolueen kaikkien asiantuntijatyöryhmien edustajat. Toimikunta sai 10. 12. valmiiksi esityksensä periaateohjelmaluonnokseksi.

Myös muu puoluekokouspäätösten edellyttämä seuranta-, selvitys- ja ohjelmatyö käynnistyi. Puoluetoimikunta teki keväällä päätökset puoluekokouksella uudistettavista ohjelmista ja kannanotoista sekä niiden käsittelyaikataulusta. Periaateohjelman lisäksi vuoden 1987 puoluekokoukselle valmistellaan koulutuspoliittinen-, kunnallispoliittinen-, ympäristöpoliittinen- sekä maa- ja metsätalouspoliittinen ohjelma. Lisäksi puoluekokouksen käsittelyyn tulee kansainvälinen kannanotto, sisäpoliittinen julkilausuma ja puoluetoiminta-asiakirja.

Päätöksen mukaan syksyn 1985 puolueuuevosto käsittelee ja hyväksyi työllisyyspoliittisen toimenpideohjelman. Syksyn 1986 puolueuuevosto käsittelee puolestaan viestintä- ja liikennepoliittisen ja liikuntapoliittisen kannanoton.

Asiantuntijatyöryhmien selvityksessä todettiin myös monien muiden ohjelmien tarvitsevan uusimista. Uusimisen sijaan päädyttiin kuitenkin valmistamaan niitä tukevia selvityksiä sekä tausta- ja keskusteluaineistoja. Muun muassa koulutuspoliittinen työryhmä valmisti yhteistyössä TSL:n kanssa kunnallisten luottamushenkilöiden poliittisessa koulutuksessa tarvitsemaa aineistoa.

Toimikunnat ja työryhmät järjestivät seminaareja ajankohtaisten kysymysten ja ohjelmatyön merkeissä aluepolitiikasta (5. 2.), asuntopoliitiikasta (6. 2.), sosiaali- ja talouspolitiikasta (17. 4.), sosialidemokraattisen yhteiskuntapolitiikan näköaloista (periaateohjelmatoimi-

kunta) (15. 5.), työeläke- ja tapaturmavakuutusasioista (16. 5.), koulutuspolitiikan suunnittelusta (17.-18. 5.), kuntien kulttuuritoiminnasta (21. 9.), viestinnästä (7.10.) ja vaikuttamisesta työelämässä (9. 11.). Jaostojen, toimikuntien ja työryhmien puheenjohtajille, varapuheenjohtajille ja sihteereille järjestettiin kaksi yhteistä kokousta.

Ajankohtaisista kysymyksistä on valmisteltu kannanottoluonnoksia puolueen päättävälle elimelle. Lisäksi on laadittu ajankohtaisista poliittisista kysymyksistä taustamuistioita päätöksentekijöille ja mielipiteen välittäjille.

Puoluetoimikunnan vuonna 1985 antamat julkilausumat ja kannanotot käsittelivät asuntopolitiikkaa(erityisesti pääkaupunkiseutu) (14.2.), verotuksen korkovähennystäjaomavastuuta (21. 3.), yritysverotuksen kehittämistä (28. 2.), joustavaa eläkeikäjärjestelmää ja nuorisovuotta koskevia tavoitteita (23. 5.), valtion tulo- ja menoarviotavoitteita (22. 8.), liikennettä (13. 6.), tehtyä budjettiesitystä (4. 9.), kansainvälisiä kysymyksiä (4. 9.), opintotukea (12. 9.), suositusta sosialidemokraattiselle seurakuntaväelle (24. 10.), sekä korkeakoulujen avointa opetusta ja täydennyskoulutuksen kehittämistä (14.11.). Lisäksi annettiin vappujulistus, Sosialidemokraattinen nuorisovuosi 1986 -kannanotto ja lausunnot kansainvälisen nuorisovuoden komitean välimietinnöstä (13. 6.) ja valtionaputyöryhmän II mietinnöstä (11. 10.).

Puolueuueuvoston julkilausuma (13. 3.) asetti tavoitteet syksyn budjettineuvotteluja varten. SDP vaati lisää vuokra-asuntoja, enemmän tarveharkintaa asuntomäärärahojen jaossa, 10 000 markan starttirahaa nuorille asuntosäästäjille ja lapsilisäkauden jatkamista 17. ikävuoteen saakka. Lisäksi vaadittiin pikaista päätöstä ns. pelisäännöistä. Puolueuueuvoston vaatimuksista lapsilisäkauden jatkaminen toteutui budjetissa sellaisenaan. Asuntopolitiikan alueella edettiin SDP:n asettamien tavoitteiden suuntaan. Pelisääntökysymys ratkesi työmarkkinajärjestöjen välisellä sopimuksella.

Syksyn puolueuueuvoston (23.-24. 11.) julkilausuma käsitteli talouselämän keskittymistä, pelisääntöjen uudistamista, aluepolitiikkaa, yhteisten palvelujen kehittämistä, nuorten työllistämistä ja vaati käännettä maatalouspolitiikkaan. Lisäksi annettiin erillinen kannanotto Enso Gutzeitin Uimahajun tehtaista. Puolueuueuvosto hyväksyi myös työllisyyspoliittisen toimenpideohjelman.

2. HENKILÖKUNTA

Suunnittelupäällikkönä toimi Markku Hyvärinen 15. 8.1985 saakka ja hänen jälkeensä Tuomas Harpf 15. 10. 1985 lukien. Suunnittelusihteerinä toimi Paula Parmanne, joka oli virka-aalla 12. 10.—30. 11. 1985.

Periaateohjelmatoimikunnan oto sihteerinä toimi Pentti Puoskari.

Arkistinhoitaja Anneli Koivisto siirtyi 15. 4.1985 puolueen kv-sihteeristöön. Hänen tilalleen informaattikkoarkistinhoitajaksi tuli Kirsti Lumiala 1. 11. 1985. Osastosihteerinä toimi Sirpa Paltamo.

3. TYÖRYHMÄT

Puoluetoimikunta teki syksyllä 1984 päätöksen uudistaa työryhmätyöskentelyn luonnetta. Perustetiin toimikuntia, jotka ovat toiminnassa koko puoluekokouksen, toimivat yhtey-

denpitoeliminä ja keskustelufoorumeina sektorin sosialidemokraattisille luottamusmiehille ja asiantuntijoille, sekä työryhmiä, joilla on suppeampi kokoonpano, täsmällisempi työtehtävä ja useissa tapauksissa rajallinen toiminta-aika. Vuoden 1985 aikana olivat toiminnassa seuraavat työryhmät ja toimikunnat (suluissa nimityksipäivä):

Aluepoliittinen toimikunta (15. 11. 1984): pj. Hannu Tapiola, vpj. Risto Tuominen, siht. Sirpa Saari sekä jäsenet Sten-Erik Abrahamsson, Aimo Ajo, Seppo Jaakonsaari, Marjatta Kajan, Kari Kortelainen, Eero Kuosmanen, Erkki Laatto, Tapio Lehto, Pekka Myllyniemi, Jussi Niemi, Margit Ranta, Ylermi Runko, Risto Tienari ja Kerttu Törnqvist

Asuntopoliittinen työryhmä (8. 11. 1984): pj. Jarmo Rantanen, vpj. Päivikki Raitis, siht. Sisko Seppä sekä jäsenet Hannu Alanoja, Ben Grass, Eeva Laitila, Risto Laitila, Veijo Lehto, Olavi Lehtinen, Antti Leskinen, Teuvo Lindström, Ossi Paukku, Salme Pihl, Olavi Syrjänen, Kaija Tommila ja Matti Väisänen

Energiapoliittinen työryhmä (18. 4. 1985): pj. Eero Tuomainen, vpj. Mikko Rönholm, siht. Leena Siikanen-Toivio sekä jäsenet Mauri Hattunen, Paavo Hynynen, Tuulikki Hämmäläinen, Jorma Kauppila, Lars Larsson, Johnny Liebkind, Seppo Lindblom, Peter Muurman, Esa Mäisti, Markku Mäkinen, Oili Rahnasto, Jan Rosqvist ja Mirja Salkinoja-Salonen.

Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen toimikunta (5. 11. 1984): pj. Markus Aaltonen, vpj. Aulis Aarnio, siht. Ulla Ekberg-Piimies ja jäsenet Elisabeth Helander, Matti Hosia, Tatu Leinonen, Hannu Mäkinen, Irmeli Niemi, Veli-Mikko Niemi, Tuulikki Nurminen, Keijo Paunio, Esko Rieputa, Matti Rimpelä, Allan Rosas, Liisa Santti, Esko Olavi Seppälä ja Ari Ylönen

Koulutuspoliittinen toimikunta (15. 11. 1984): pj. Pirjo Ala-Kapee, vpj. Arpo Heinonen, siht. Keijo Vuodinmäki ja Anna-Liisa Sirjamo sekä jäsenet Erkki Aho, Kyllikki Ahlgren, Pirkko Aro, Eija Hietanen, Pentti Jokela, Jari-Pekka Jyrkänne, Tapio Karjalainen, Kaija Koms, Vuokko Korpinen, Heli Kuusi, Toivo H. Laine, Veli Lehtinen, Heikki Mäenpää, Arja Ojala, Heikki Punnonen, Alpo Reinivaara, Aarre Salonen, Liisa Tommila, Iiris Varto, Sirkka-Liisa Vehviläinen, Mats Nyby, Timo Roos ja Kari Urpilainen.

Kulttuuripoliittinen toimikunta (15. 11. 1984): pj. Pirkko Työläjärvi, vpj. Pentti Lahti-Nuuttila, siht. Kari Poutasuo ja Riitta Seppälä sekä jäsenet Lauri Ahlgren, Pekka Gronow, Knut Drake, Katarina Eskola, Pentti Holappa, Merja Hurri, Teppo Johansson, Kalevi Kahra, Matti Kassila, Risto Kivelä, Aarne Laurila, Irmeli Niemi, Elli Ojaluoto, Heikki Peltonen, Eila Pennanen, Mirjam Polkunen, Arto Polso, Yrjö Juhani Renvall, Seppo Saherma, Arvo Salo, Auvo Sarmanto, Elis Sella, Yrjö Sotamaa, Riitta Järvisalo-Kanerva ja Marja-Liisa Tykkyläinen

Liikenne- ja viestintäpoliittinen työryhmä (15.11.1984): pj. Jussi Ranta, vpj. Eila Hyppönen, siht. Matti Linnanahde ja Martti Mäkinen sekä jäsenet Matti Anderzen, Pekka Gronow, Tuomas Harpf, Leena Häyrinen, Raili Kangas, Kari Korpela, Kaj-Peter Mattsson, Rolf Paqvalin, Seppo Heikki Salonen, Leena Seretin, Lauri Sivonen, Martti Tieaho, Helinä Tuominen, Pertti Tuomola, Kai Törnblom, Seppo Westerlund, Maija-Liisa Viherä, Pertti Hietala, Sakari Knuuttila, Reino Paasilinna ja Pekka Starast

Maaseutupoliittinen työryhmä (15.11.1984): pj. Esa Ihalainen, vpj. Tuulikki Hämmäläinen, siht. Seppo Hassinen sekä jäsenet Markku Aholainen, Matti Hannula, Leo Happonen, Lasse Hellman, Heikki Horila, Markku Houni, Seija Huhdanmäki, Seija Jaakkola, Onni Korhonen, Mauri Leivo, Martti Luukko, Erkki Lähde, Pekka Morri, Esa Mäisti, Pertti Parmanne,

Pekka Patosaari, Leena Simonen, Heikki Vendelin, Aarno von Bell, Kari Rajamäki ja Kerttu Törnqvist

Periaateohjelmatoimikunta (6. 9. 1984): pj. Kalevi Sorsa, siht. Pentti Puoskari sekä jäsenet Aulis Aarnio, Matti Ahde, Camilla von Bonsdorff, Tapani Erling, Tuomas Harpf, Pertti Hynynen, Aimo Kairamo, Marja Kavonius, Risto Kolanen, Marja Lehto, Erkki Liikanen, Per-Erik Lundh, Paavo Löppönen, Timo Mielonen, Eila Nevalainen, Heikki Oksanen, Jussi Pikkusaari, Juhani Simojoki, Vappu Taipale, Eero Tuomainen, Pirkko Työläjärvi ja Veikko O. Veilahti

Sosiaalipoliittinen toimikunta (15.11.1984): pj. Maija-Liisa Järvi, vpj. Vappu Taipale, siht. Anja Leppo ja Pentti Arajärvi sekä jäsenet Arja Alho, Maija Anttila, Tarja Halonen, Matti Heikkilä, Rakel Hiltunen, Lauri Kaarisalo, Aulikki Kananoja, Ulla Kukkonen, Marianne Laxen, Pekka Morri, Esko J. Ojala, Kari Puro, Osmo Saarelma, Veikko Simpanen, Gustav Teir, Jukka Vainio, Kari Välimäki, Tuula Paavilainen, Jorma Rantanen ja Lea Savolainen

Perhepoliittinen jaosto (15. 11. 1984): pj. Tarja Halonen, vpj. Veijo Kavonius, siht. Ulla Kukkonen sekä jäsenet Leena Burman, Klaus Halla, Tarja Kumpulainen, Matti Marjanen, Terttu Mäkinen, Pirkko Lehtinen, Marianne Laxen, Markku Toropainen, Jukka Vainio ja Jouko Skinnari

Sosiaalihuoltojaosto (15. 11.1984): pj. Aulikki Kananoja, siht. Matti Heikkilä sekä jäsenet Aira Heinänen, Leena Heinonen, Esko Hänninen, Tellervo Kling, Marja-Liisa Kunnas, Klaus Mäkelä, Pertti Paakkinen, Markku Ruohonen ja Paula Eenilä

Sosiaalivakuutus- ja eläkejaosto (15. 11. 1984): pj. Pekka Morri, siht. Kari Välimäki sekä jäsenet Eeva Ahokas, Veijo Jalava, Lauri Kaarisalo, Tapani Koski, Aaro Kärkkäinen, Kari Pekkonen, Juhani Salminen, Matti Savola, Kaija-Leena Sinkko, Antti Suominen, Juhani Talonen, Leena Välimäki, Olli Helminen ja Jorma Rantanen

Terveyspoliittinen jaosto (15.11.1984): pj. Arja Alho, vpj. Antti Moisio, siht. Osmo Saarelma sekä jäsenet Martti Hussi, Kaisa Kauppinen-Toropainen, Sirkka Kurki, Kimmo Leppo, Leena Luhtanen, Kari Piskonen, Pertti Pitkänen, Sinikka Rokka, Martti Lähdesmäki ja Maija Rajantie.

Talouspoliittinen työryhmä (15. 11. 1984): pj. Erkki Liikanen, vpj. Peter Muurman, siht. Jorma Vanninen sekä jäsenet Reino Hjerppe, Pekka Korpinen, Elina Lehto-Taipale, Seppo Lindblom, Eila Nevalainen, Heikki Oksanen, Asko Puumalainen, Raimo Sailas, Tuire Santamäki, Pertti Sorsa, Jukka Tammi, Eero Tuomainen, Antero Tuominen, Juhana Vartiainen ja Jermu Laine

Työelämän uudistamistoimikunta (15. 11. 1984): pj. Per-Erik Lundh, vpj. Risto Ahonen, siht. Jorma Palola ja Raila Kangasperko sekä jäsenet Heikki Aintila, Jukka Gustafsson, Pirkko Hemmilä, Jukka Kallio, Marja Kavonius, Martti Koivisto, Matti Kopperi, Iiris Niemi, Kirsti Palanko-Laaka, Marja-Liisa Riskilä, Tuula Ruokonen, Matti Salmenperä, Laura Simpanen, Eero Tuomainen, Reijo Lindroos ja Juhani Surakka

Työllisyyspoliittinen työryhmä (15.11.1984): pj. Paavo Lipponen, vpj. Anna-Liisa Piipari, siht. Antti Romppanen sekä jäsenet Christer Granskog, Pekka Hemmilä, Arja Jussila, Kristiina Karlin, Hannu Kauppi, Timo Kauppinen, Markku Kivelä, Matti Kivikoski, Martti Luuko, Riitta Martiskainen, Leevi Melametsä, Terttu Mellin, Hannu Paju, Juha Palosuo, Marja

Pirkkalainen, Heikki Rinne, Olli Rätty, Esko Vatanen, Juha Vehviläinen, Jorma Vilhunen, Anneli Yrjänäinen, Sinikka Hurskainen-Leppänen ja Mikko Rönnholm

Ympäristöpoliittinen työryhmä (15.11.1984): pj. Kaj Bärlund, vpj. Liisa Jaakonsaari, siht. Hannu Penttilä ja Anna-Riitta VVallin sekä jäsenet Camilla von Bonsdorff, Juha Eskelinen, Sirkka Hautajärvi, Jorma Heinonen, Jouko Högmänder, Kimmo Karimo, Erkki Kellomäki, Antti Kulmala, Raimo Latja, Eine Mikkonen, Olli Ojala, Petri Paavolainen, Ulla Rimpelä, Timo Sinisalo, Pentti Åman ja Jouko Tuovinen

Lisäksi perinnepoliittinen toimikunta on jatkunut entisessä kokoonpanossaan.

IV JÄRJESTÖTOIMINTA

1. YLEISTÄ

Kertomuskaudella oli järjestötoiminnan painopisteenä aloitteellisuuden lisääminen puolue-toiminnassa, jäsenhankinnan rohkaiseminen ja puolue toimintaa tukevan koulutustoimin-nan kehittäminen. Jäsenhankinnassa ei menestytty odotetusti. Puolueeseen liittyi 1985 3 156 uutta jäsentä eli n. 150 enemmän kuin 1984. Rästiläisyyden vuoksi jäsenrekisteristä kuitenkin poistettiin 5 003 jäsentä eli n. 400 enemmän kuin 1984. Kertomuskaudella ei toi-meenpantu yleisiä vaaleja eikä puolueäänestyksiä.

Puoluekokouksen tekemän päätöksen mukaisesti on tähdennetty puolueosastorakenteen uudistamista, mutta paikalliset valmiudet nopeaan etenemiseen ovat olleet vähäisiä.

Puolue toiminnan neuvottelupäivät

Kertomuskauden merkittävimmiksi järjestöllisiksi tapahtumiksi muodostuivat Puoluetoi-minnan neuvottelupäivät. Niille kutsuttiin puolueosastojen ja kunnallisjärjestöjen puheen-johtajat ja sihteerit, piiritoimikuntien jäsenet, alueen sos.dem. kansanedustajat sekä valtio-neuvoston sos.dem. jäsenet. Neuvottelupäivien aikana puoluejärjestöjen edustajat toivat esiin kokemuksiaan ja suunnitelmiaan puolue toiminnan eri muodoista. Puoluejohtoon edustajat kommentoivat omissa puheenvuoroissaan järjestöväen esittämiä näkemyksiä. Tilaisuuksissa keskusteltiin myös siitä, miltä SDP ja sen politiikka näyttää ulkopuolisen ha-vainnoitsijan silmin.

Osanottajamäärät tilaisuuksittain olivat seuraavat:

Vantaa 19. 1.

Uusimaa	.181	osanottajaa
Kymi.	.131	osanottajaa
Helsinki.	.131	osanottajaa

Tampere 16.—17. 3.

Satakunta.	.141	osanottajaa
Varsinais-Suomi.	.123	osanottajaa
Pohjois-Häme.	.121	osanottajaa
Etelä-Häme.	.100	osanottajaa

Oulu 20.—21. 4.

Oulu.	.98	osanottajaa
Lappi.	.54	osanottajaa
Vaasa.	.109	osanottajaa

Jyväskylä 4.-5. 5.

Keski-Suomi	112	osanottajaa
Kuopio.	54	osanottajaa
Pohjois-Karjala.	80	osanottajaa
Mikkeli.	60	osanottajaa
Yhteensä	1495	osanottajaa

Ruotsalaisen Työväenliiton vastaavassa tilaisuudessa Vaasassa 16. 3. oli n. 120 osanottajaa.

Henkilökunta

Puoluetoimiston järjestöosaston päällikkönä toimi Jorma VVestlund, kunnallisasiain sihteerinä Kari Laitinen, koulutussihteerinä Teuvo Ikonen, ammattiyhdistyssihteerinä Juhani Hietanen, ammattiyhdistystoimitsijana Matti Kouri, E-osuusliikkeeseen ja liikuntapolitiikkaan liittyviä asioita hoitavana toimitsijana Erkki Gröndahl, puhujavälitystä hoitavana toimitsijana Marita Saarinen sekä järjestötoimitsijana Rauli Warty. Osastosihteerinä toimi Irja Hyvönen ja kurssisihteerinä Kaija Issakainen.

Järjestöasiain toimikunta

Puoluetoimikunnan asettaman järjestöasiain toimikunnan tehtävänä on ollut koordinoida, kehittää ja seurata puolueen järjestötoimintaa sekä järjestöllistä yhteistyötä sisar- ja yhteistyöjärjestöjen kanssa. Toimikunnan puheenjohtajana oli Maijaliisa Nieminen, jäsenenä Rakel Hiltunen, Aarre Lauliainen, Aarre Rinne, Pekka Sarkkinen, Leena Simonen, Merja Oksanen, Leena Toivonen, Markku Kankaala, Risto Talonen, Esko Ranto, Ilpo Siimes, Aulikki Littu, Seppo Ruotsalainen, Marja-Liisa Kunnas ja Jorma VVestlund. Sihteereinä ovat toimineet Erkki Gröndahl ja Rauli Warty. Kertomusvuoden aikana toimikunta piti kahdeksan kokousta.

Toimitsijakokoukset

Puoluetoimiston ja puoluejärjestöjen toimitsijoiden yhteiskokous järjestettiin 26.-27. 8. Mukana olivat myös sisar- ja yhteistyöjärjestöjen edustajat.

Piirisihteeripalavereita on järjestetty 13. 2., 10. 4., 6. 5., 9. 10., 13. 11. ja 17.-18. 12.

Piirien toimitsijoiden yhteispalaverit pidettiin 31. 1.—1. 2. ja 3. 6.

2. AMMATTIYHDISTYSTOIMINTA

Yleistä

Sopimustoiminnassa vuosi 1985 oli kaksivuotisen Pekkas-ratkaisun toinen voimassaolovuosi. Työmarkkinapoliittista keskustelua leimasivat erityisesti neuvottelut työmarkkinoiden pelisääntöjen uudistamisesta. Valtakunnansovittelija Teuvo Kallion johdolla toiminut komitea ei päässyt määraaikaansa mennessä ratkaisuun neuvottelu- ja irtisanomismenet-

telyyn tavoitelluista muutoksista. SAK:n ja STK:n välillä päästiin kuitenkin marraskuun lopulla sopimukseen eräistä keskeisistä uudistuksista, joista merkittävimmäksi muodostui työsopimusten irtisanomisaikoihin tehdyt pidennykset. Tällä sopimuksella saatiin raivattua esteitä vuoden 1986 alussa uudistettavien sopimusten tieltä.

Toinen työmarkkinapoliittista keskustelua hallinnut kysymys oli työnantajien ja oikeiston toiminta julkisten palvelujen yksityistämisen puolesta. Kunnallisten palvelujen osalta erimielisyydet johtivat Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liiton lakkoihin vuoden lopulla. Puolueen kunnallistoimikunta asetti työryhmän käsittelemään asiaa. Sen puheenjohtajana toimi Matti Louekoski ja sihteerinä Matti Kouri.

Ammattiyhdistystoimikunta

SDP:n ammattiyhdistystoimikuntaan kuuluivat vuoden aikana puheenjohtajana Kalevi Sorasa, varapuheenjohtajina Pertti Viinanen, Riitta Prusti, Jorma Reini ja Ulla Aittokoski sekä jäseninä Erkki Liikanen, Jorma VVestlund, Raimo Kantola, Lauri Ihalainen, Per-Erik Lundh, Pertti Ahonen, Pekka Salonen, Antero Mäki, Kauko Suhonen, Pekka Sarkkinen, Nils Komi, Salme Pihl, Tuulikki Väliniemi, Aulikki Littu, Matti Huuskonen, Seppo Ruotsalainen ja Reijo Virtanen. Sihteereinä toimivat Juhani Hietanen, Matti Kouri ja Merja Roos.

Toimikunta kokoontui yhdeksän kertaa. Se järjesti myös omassa keskuudessaan seminaarin aiheesta Ammattiyhdistysliikkeen vastavoimat, jossa teemasta alustivat Kaj Laxen, Pertti Paasio, Jorma Reini, Heikki Kehälinna ja Jorma VVestlund.

SAK:n liittojen liittokokoukset

Kertomusvuoden aikana pitivät SAK:n liitoista liittokokouksensa Suomen Elintarviketyöläisten Liitto, Ilmailualan Unioni, Kemian Työntekijäin Liitto, Kirjatyöntekijäin Liitto, Maaseututyöväen Liitto, Paperiliitto, Puutyöväen Liitto, Postiliitto, Rautatieläisten Liitto ja Veturimiesten Liitto.

Liittojen poliittisten ryhmien välisiin voimasuhteisiin ei liittokokousvaaleissa tullut suuria muutoksia. Merkittävämmäksi muodostui Elintarviketyöläisten Liiton vaaleissa kommunistisen ryhmän saavuttama vaalivoitto. Niin SEL:n kuin muidenkin liittojen piirissä oli kielteisenä seikkana pantava merkille vaaleihin osallistumisen laskeneen eräissä liitoissa jopa kymmenen prosenttiyksikön verran. Sosialidemokraattien kannalta voidaan merkittävimpänä menestyksenä pitää Puutyöväen Liitossa vaikeassa työllisyysstilanteessa suoritettujen vaalien voittoa.

Liittokokoukset toimihenkilösektorilla

Keskusjärjestöistä Akava ja STTK pitivät edustajakokouksensa vuoden 1985 aikana. Keskusjärjestöissä ei tapahtunut oleellisia voimasundemuutoksia. Akava on edelleen porvarijainen STTK sosialidemokraattisvetoinen.

Liitoista kokouksensa pitivät mm. Virkamiesliitto, Teknisten Liitto, Terveystieteiden am-

mattijärjestö, Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liitto, Ammattioppilaitosten Opettajien Liitto, Suomen Liikevään Liitto, Kuntien Teknillisten Keskusliitto.

Terveystieteiden ammattijärjestön vaaleissa sosialidemokraattien vaaliliitto kaksinkertaisti ääniosuutensa edellisiin vaaleihin verrattuna noin 12 prosentista noin 23 prosenttiin.

Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liitossa sosialidemokraatit jatkavat enemmistöasemassa.

Virkamiesliiton kokouksessa sosialidemokraattinen puheenjohtajaehdokas oli ensimmäisellä äänestyskierroksella vain 9 äänen päässä valinnasta. Toisella kierroksella porvarit yhdistivät äänensä ja heidän yhteinen ehdokkaansa voitti 37 äänellä.

Suomen Liikevään Liiton edustajakokous linjasi tulevaa yhteistyötä Liikeliiton suuntaan liittojen yhdistymiselle myönteisellä tavalla.

Kansainvälinen toiminta

Pohjoismaiden sosialidemokraattisten puolueiden ammattiyhdistysliitot pitivät vuosittaisen kokouksensa Norjan Arendalissa 13.—14. 6. Kokouksen aiheena olivat eri maissa suoritettujen sopimusratkaisujen ja vaalitoiminnan käytännön kysymykset. SDP:n edustajina kokouksessa olivat Juhani Hietanen ja Matti Kouri.

Ammattiyhdistystoimitsijat osallistuivat myös Ruotsin veljespuolueen järjestämään maan vaalitaistelun loppuvaiheiden seurantaan yhdessä muiden pohjoismaisten puolueiden edustajien kanssa.

3. KOULUTUSTOIMINTA

Koulutustoiminnan painopistealueita olivat puolueosastojen johtokuntien koulutus, puolueen periaateohjelman uudistamiseen liittyvä koulutus sekä kunnallisten luottamushenkilöiden ja uusien jäsenten koulutus.

Kevätkaudella toiminta painottui kunnallisten luottamushenkilöiden koulutukseen. Syksyllä pääpaino oli Puhtia puolueuutiseen -kampanjassa ja koulujen johtokuntien jäsenten koulutuksessa.

Puhtia puolueuutiseen -kampanja

Lahden puoluekokouksessa vuonna 1984 hyväksytyssä puolueuutista koskevassa kannanotossa painotettiin puolueosastojen johtokuntien koulutusta toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa sekä järjestöelämän henkilösuhteissa.

Puoluekokouksen päätöstä toteutettiin käynnistämällä kampanja, jonka nimeksi annettiin Puhtia puolueuutiseen.

Kampanjaa varten tuotettiin saman niminen koulutusaineisto ja siihen liittyvä piirtoheittokalvosarja. Näiden materiaalien pohjalta puoluepiirit panivat toimeen järjestökierroksia ja perustivat puolueosastoihin opintokerhoja. Lisäksi järjestettiin aiheeseen liittyvää lyhytkurssitoimintaa.

Voionmaan Opistossa järjestettävien viiden päivän kurssien opetussuunnitelmat uudistettiin tukemaan kampanjaa.

Puhtia-kerhojen määrä 31. 12. 1985

Helsinki	5 opintokerhoa
Uusimaa	5
Varsinais-Suomi	35
Satakunta	34
Etelä-Häme	11
Pohjois-Häme	19
Kymi	31
Mikkeli	39
Pohjois-Karjala	69
Kuopio	30
Keski-Suomi	10
Vaasa	6
Oulu	39
Lappi	26

359 opintokerhoa

Opintokerhotoiminta

Kevätkaudella opintokerhotoiminta painottui kunnallisten luottamushenkilöiden koulutukseen. Syksyllä painopiste oli Puhtia puoluetyöhön -kampanjassa ja koulujen johtokuntien jäsenten koulutuksessa.

Puolueen opintokerhojen määrällinen kehitys

1981	1982	1983	1984	1985
930	1041	879	808	1114

Kaikki opintokerhot piireittäin 31. 12. 1985

Helsinki	25 opintokerhoa
Uusimaa	25
Varsinais-Suomi	35
Satakunta	159
Etelä-Häme	98
Pohjois-Häme	96
Kymi	175
Mikkeli	88
Pohjois-Karjala	104
Kuopio	63
Keski-Suomi	69
Vaasa	44
Oulu	59
Lappi	46

1114 opintokerhoa

Opintosihteerikoulutus

Puolueosastojen ja kunnallisjärjestöjen opintosihteereille tarkoitettuja kahden päivän kursseja järjestettiin piirikohtaisesti 12. Kurssille osallistui yhteensä 248 opintosihteeriä, joista naisia 122 ja miehiä 126.

Kurssilla käsiteltiin yhteiskunnallisen muutoksen vaikutuksia politiikkaan ja järjestötoimintaan, ideoitii uusia työtapoja puolueosastojen toimintaan ja pyrittiin hakemaan koulutuksellisia vastauksia järjestötoiminnan haasteisiin.

Opinto-ohjaajakoulutus

Puolueosastojen opintokerhojen ohjaajille järjestettiin 9 piirikohtaista kahden päivän kurssia. Näille kurssille osallistui yhteensä 251 ohjaajaa, joista naisia 123 ja miehiä 128.

Kurssien opetussisällöllä tuettiin Puhtia puolueutyöhön -kampanjaa.

Puoluekoulutoiminta

Puoluekoulujen ohjaajille järjestettiin kaksipäiväiset neuvottelupäivät. Tähän tilaisuuteen osallistui 22 ohjaajaa, joista naisia 5 ja miehiä 17.

Aloittavia puoluekouluja tuettiin suunnittelu- ja materiaaliavulla.

Luentotoiminta

Puoluetuomiston työntekijät toimivat luennoitsijoina 25 opintokeskuslain mukaisessa luentotilaisuudessa, joissa oli kuulijoita yhteensä 479 henkilöä.

Kurssitoiminta

Opintokeskuslain alainen kurssitoiminta käsitti puoluetuomiston eri osastojen ja yksiköiden järjestämät koulutustilaisuudet.

Puolueen kurssitoiminnan määrällinen kehitys:

	Kurssimäärä (kpl)	Kurssilaisia (henk.)
1981	87	2 213
1982	119	2 822
1983	70	1 784
1984	83	2 184
1985	100	2 963

Opintoaineistotuotanto

Toimintavuoden aikana tuotettiin kaksi uutta peruskoulutusaineistoa: Puhtia puolueutyöhön ja Puheena periaatteet. Lisäksi puolueen omakustanteena valmistettiin koulutusai-

neistot koululautakuntien ja koulujen johtokuntien sosialidemokraattisille jäsenille. Ensiksi mainittu levitettiin ilmaisjakeluna ja jälkimmäistä nimeltään Meidän koulu myytiin 2.139 kappaletta.

Puolueen opintoaineistojen myyntikehitys:

Opintoaineiston nimi	myynti 1982	myynti 1983	myynti 1984	myynti 1985
Energian vaihtoehdot	30	25		
Järjestötoiminnan kehittäminen	496	8		
Järjestötoiminta eläväksi	105	23		
Sinä ja minä — me sosialidemokraatit	59	377	368	124
Sosialidemokraatit ay-liikkeessä	635	167	178	138
Sosialidemokraatit kunnassa	202	1 023	770	445
Sosialidemokratian perusteita	299	108	34	66
Taloustietoa I.	74	30	3	20
Uusi Kansainvälinen.	36	8	21	8
Periaatteessa	3 745	1 214	71	27
Puheena periaatteet			—	407
Puhtia puoluetyöhön			—	3 664

Audiovisuaalinen tuotanto

Puhtia puolueetyöhön kampanjaan tuotettiin piirtoheitinkalvosarja, joka oli tarkoitettu lähinnä toimitsijakäyttöön.

Lisäksi valmistettiin noin 10 minuutin kestoinen video-ohjelma Puoluesihteerin puheenvuoro, jossa puoluesihteeri hahmotteli vuoden 1985 järjestötoiminnan tavoitteita. Video-ohjelmaa käytettiin kursseilla ja puoluejärjestöjen tilaisuuksissa.

Opistoissa toteutettu koulutus

Seuraaviin opistokoulutuksen tilastoihin on otettu vain puolueen suoranaisesti järjestämät kurssit, eli liittokohtaiset kurssit eivät niihin sisälly.

Viiden päivän kursseille osallistuneiden määrällinen kehitys:

1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
817	999	1004	713	611	551	382

Osallistuminen piireittäin vuonna 1985

Piiri	Sos.-dem. työelämässä	Järjestö- johtaminen	Kunnallis- politiikka	Muut kurssit	Yht. kurssilaisia
Helsinki	6		4		10
Uusimaa	2	28	23		56
Varsinais-Suomi	8	4	13		25
Satakunta	5	15	12		33
Etelä-Häme	2	5	17		26
Pohjois-Häme		7	3		11
Kymi	20	16	11		48
Mikkeli	11		4		15
Kuopio	5		5		14
Pohjois-Karjala	6		5		14
Keski-Suomi	10	17	7		38
Vaasa	14	28	7		51
Oulu	11	24	1		37
Lappi	2		1		3
Yht. kurssil.	102	146	113	21	382

Osallistuminen ammattiliitoittain vuonna 1985

Liitto	Sos.-dem. työelämässä	Järjestö- johtaminen	Kunnallis- politiikka	Muut kurssit	Yht. kurssilaisia
AKT	2	2	2	—	6
HRHL	4	1	—	—	5
Järj. toim.	3	3	4	4	14
Kemia	—	1	—	—	1
Kumi- ja Nahka	—	—	—	—	—
KTV	15	29	16	4	64
Liike	3	6	3	1	13
Metalli	14	9	9	—	32
Paperi	3	7	1	1	12
Puu	6	—	—	—	6
Rakennus	4	3	1	—	8
SEL	6	—	2	—	8
Kirja	2	2	1	—	5
Sähkö	2	2	3	—	7
Teva	7	1	—	—	8
Maaseutu	—	3	1	—	4
VTY	14	19	5	2	40
TVK	7	4	9	—	20
STTK	2	10	4	—	16
Akava	—	7	2	1	10
Muut	8	37	50	8	103
Yht. kurssil.	102	146	113	21	382

Kurssien lukumäärät ja osanottajien sukupuolijakauma:

Sosialidemokraatit työelämässä	6
Järjestöjohtaminen	7
Kunnallispolitiikka	5
Muut kurssit	2

Yhteensä 20

Kurssilaisista: naisia	146	(38,2 %)
miehiä	236	(61,8 %)

Henkilöstökoulutus

Puolueen palveluksessa olevan henkilöstön koulutusta toteutettiin voimassa olevan ohjeiston määräyksiin perustuen.

Kaikille toimitsijoille on tarjottu mahdollisuus suorittaa Työväen Akatemiassa toimitsijakoulutusohjelma, joka koostuu kuudesta viiden päivän jaksosta noin kahden ja puolen vuoden aikana. Vastaavasti toimistohenkilöstö voi osallistua edellä mainitussa opistossa järjestävään toimistotyöntekijöiden koulutukseen.

Työpaikalla tapahtuvana koulutuksena järjestettiin koulutustilaisuus videon opetuksellista käytöstä.

Lisäksi puolue toimistossa toimi neljä opintokerhoa, jotka opiskelivat tietotekniikan ja atk:n perusteita.

Puolue on tukenut myös henkilöstön osallistumista kielikoulutukseen.

Opintososiaalinen tuki

Lyhytkurssit ovat olleet pääsääntöisesti osanottajille maksuttomia ja matkakustannukset korvattiin. Viiden päivän kestoisten opistokurssien osanottajille maksettiin lisäksi verohallituksen vahvistama verovapaa kurssipäiväraha.

Työväen Akatemian perusoppijaksojen oppilaille myönnettiin opiskelustipendejä talousarvion varatun määrärahan suuruisina.

Opintotiedottaminen

Opintosiihteereille lähetettiin yksi kirje. Lisäksi puolueen koulutustarjonnasta tiedotettiin järjestökirjeissä, opinto-ohjaajakirjeissä, jäsenlehdessä, piirilehdissä ja TSL:n esitteissä.

Lisäksi Puhtia puoluetyöhön -kierroksilla käsiteltiin myös koulutusasioita.

Koulutuspolitiikka

Budjettikäsittelyn yhteydessä eduskunta hyväksyi opintokeskuslain muutoksen, joka tulee voimaan 1. 7. 1986. Tällä muutoksella on myönteistä merkitystä myös poliittisen koulutuksen kehittämiselle.

Toimintavuoden alussa asetetun Aikuiskoulutusneuvoston sosialidemokraattinen ryhmä on toiminut puolueen koulutuspoliittisen toimikunnan aikuiskoulutusjaostona. Käsiteltävinä ovat olleet mm. opintovapaalainsäädäntöön ja aikuisten opintotukijärjestelmän aikaansaamiseen liittyvät kysymykset.

Puolueen edustajat nostivat TSL:n edustajakokouksessa esille kysymyksen opintokerhotuominnan tulevaisuudesta ja ennen kaikkea ko. toimintaa koskevien säädösten uudistamisesta. Tämä johtikin myös viranomaisten toimenpiteisiin ja opintokerhon uudet toiminta- ja valtionapuserätykset tulevat voimaan vuoden 1986 alkupuolella.

Koulustoitimikunta

Koulustoitimikuntaan kuuluivat puoluetoitimikunnan edustajana Arpo Heinonen, puheenjohtajana Jari-Pekka Jyrkänne ja muina jäseninä Erkki Tapola, Keijo Voudinmäki, Juhani Jääskeläinen, Anneli Silvennoinen, Leena Luhtanen, Helvi Ollikainen, Terttu Tuomi-Koskelin, Erik Wahlberg, Heikki Hostikka, Jouko Muuri, Irma Nissinen ja sihteerinä Teuvo Ikonen.

Toimikunta piti yhden kokouksen.

4. KUNNALLISPOLIITTINEN TOIMINTA

Tälle puoluekokouskaudelle valittu kunnallisasiain toimikunta kokoontui vuoden 1985 aikana kaksi kertaa. Toimikunta käsitteli kokouksissaan kunnallispolitiikan järjestöllisiä sekä kunnallistalouteen liittyviä kysymyksiä.

Toimikunnan puheenjohtajana on toiminut Pentti Sahi, varapuheenjohtajana Tuulikki Hämmäläinen ja sihteerinä Kari Laitinen. Toimikunnan jäseninä ovat piireittäin (varajäsen sulissa) Helsingistä Kari Piimies (Sirkka-Liisa Vehviläinen), Uudeltamaalta Martti Tieaho (Sirkka-Liisa Jääskeläinen), Varsi nais-Suomesta Leena Koikkalainen (Matti Kivikoski), Satakunnasta Antti Koskinen (Liisa Raita), Etelä-Hämeestä Pirkko Lipsanen (Raili Keskinen), Pohjois-Hämeestä Raija Leponiemi (Kalle Järvinen), Kymestä Risto Parjanne (Kari Jouhki), Mikkelistä Tuulikki Tiainen (Timo Heiskanen), Kuopiosta Kari Rajamäki (Ritva Huttunen), Pohjois-Karjalasta Voitto Maksimainen (Matti Tohkanen), Keski-Suomesta Jukka Patrikainen (Riitta Noronen), Vaasasta Seppo Aho (Aino Ristimäki), Oulusta Matti Rantanen (Riitta Partinen), Lapista Reino Prusila (Salme Näätsaari) ja Ruotsalaisesta Työväenliitosta Lauri Metsämäki (Christel von Martens).

Puoluetoitimikunnan asettama kunnallisasiain jaosto kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa. Kokouksissa käsiteltiin mm. kuntien keskusjärjestöjen kokouksia sekä muidenkin kunnallisten järjestöjen toimintaa. Vuoden 1985 aikana aloitettiin myös keskustelut puolueen kunnallispoliittisen ohjelman uudistamisesta.

Jaoston puheenjohtajana on Jukka Mikkola, varapuheenjohtajana Kaisa Raatikainen sekä jäseninä Teuvo Aalto, Jussi-Pekka Alanen, Kalevi Alen, Anita Haataja, Elina Lehto, Christel von Martens, Maili Mustonen, Erkki Pänkäläinen (alkuosan vuotta), Hannu Mäkinen (syys-kausi) ja Jouni Riskilä. Sihteerinä on ollut Kari Laitinen.

Puoluetuimikunta asetti vuoden 1985 aikana työryhmän laatimaan selvitystä kunnallisten palvelujen kaupallistamisesta. Työryhmä antaa raporttinsa alkuvuodesta 1986.

Viime vuonna ilmestyi kaksi kappaletta "Kunnallis-Uutiset" -lehteä, jotka toimitettiin piirien kautta lähinnä sos.dem. valtuutetuille ja hallitusten jäsenille. Vuoden 1985 alussa suoritettiin myös kunnallisjärjestöjen ja vastaavien yhdistysten kautta tiedustelu luottamushenkilövalinnoista. Tiedot saatiin noin 250 kunnasta.

Kesäkuun lopulla pidettyyn Pohjoismaiseen sos.dem. kunnallisseminaariin Tanskassa osallistui Suomesta kolme toveria. Työväen Akatemiassa pidettiin neljä kunnallispoliittista kurssia.

5. MAATALOUSHPOLIITTINEN TOIMINTA

Puolueen maaseututuimikunnan puheenjohtajana on toiminut Leo Happonen, varapuheenjohtajana Tuulikki Hämäläinen ja sihteerinä Seppo Hassinen. Jäseninä ovat piireittäin Hannes Tiainen (Helsinki), Leila Lackman (Uusimaa), Kalevi Korpioksa (Varsinais-Suomi), Marja-Liisa Rantanen (Satakunta), Ritva Lindeman (Etelä-Häme), Erkki Kulju (Pohjois-Häme), Rauno Vanhanen (Kymi), Markku Aholainen (Mikkeli), Annikki Paananen (Kuopio), Hannes Karhapää (Pohjois-Karjala), Vilho Kyyhkynen (Keski-Suomi), Lauri Isosalo (Vaasa), Paavo Holappa (Oulu), Tuomo Liikavainio (Lappi) ja Onni Hämäläinen (FSA). Jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

Maaseututuimikunta on pitänyt kaksi kokousta, joissa on käsitelty mm. metsälakien uudistamista ja maataloustuotannon sopeuttamista kulutukseen ja kauppatilanteeseen.

Marraskuun 9.—10. päivänä pidettiin Palokan hiihtomajalla Jyväskylän maalaiskunnassa puolueen maaseutupäivät, joille osallistui noin 100 asiasta kiinnostunutta jäsentä ympäri maata. Päivillä käsiteltiin mm. maatalouden tukijärjestelmiä, maaseudun kaavoitusta, maatalous- ja metsä 2000-ohjelmia sekä SDP:n maa- ja metsätalousspoliittisia ohjelmia. Päivien alustuksista ja keskustelusta laadittiin erillinen muistio.

6. KIRKOLLISASIAIN TOIMINTA

Toimikunta aloitti puoluetuimikunnan päätöksen mukaisesti uuden kirkkoja ja uskontoja koskevan ohjelman valmistelun.

Toimikunnan nimeämä toimituskunta sai valmiiksi kirkon ja työväenliikkeen suhteita käsittelevän kirjasen toimitustyön. Kirjanen ilmestyy vuoden 1986 alkupuolella. Seurakuntavaaleja valmistelemaan asetettu vaalityöryhmä laati vaalityösuunnitelman sekä suoritti tarvittavat toimenpiteet sosiaalidemokraattien osallistumiselle kirkolliskokouksen maallikkoedustajien vaaliin.

Toimikunnan kokoonpano on seuraava: puoluetuimikunnan edustajana Pirkko Työläjärvä,

puheenjohtajana Juhani Simojoki sekä muina jäseninä Aimo Ajo, Marjatta Saari, Antero Alanen, Runo Savisaari, Pirkko Ylijoki, Harri Heino, Olli Bergman, Erik Sjöberg, Risto Talonen, Eila Urponen ja sihteerinä Teuvo Ikonen.

Toimikunta piti kaksi kokousta ja sen työvaliokunta kolme.

7. OSUUSKAUPPATOIMINTA

Yhteydet E-osuuskauppaliikkeeseen on toimintavuoden aikana hoidettu erillisten asiakoh-
taisesti koottujen työryhmien toimesta. Keskeisimpiä toimintakohteita ovat olleet:

E-osuuskunta Ekan jäsenhankintakampanjan tukeminen. E-osuuskauppaliikkeen jäsenten osuus puolueen jäsenistöstä on edelleen noussut ja lähentelee lähitavoitteeksi asetettua 50 prosentin rajaa.

Vuoden aikana on aloitettu myös valmistelut vuoden 1988 Ekan vaaleja varten. Erityisesti on tarkasteltu E-liikkeen vaalijärjestystä ja etsitty mahdollisuuksia sen kehittämiseksi ja ny-
ky aikaistamiselle.

Perinteisen käytännön mukaisesti on osallistuttu E-osuuskauppapäivien ja erityisesti E-
osuuskunta Ekan edustajiston kokouksessa esille tulevien asioiden valmisteluun.

Keskeisenä toimintakohteena on myös ollut E-sosialidemokraattien toiminnan kehittämi-
nen ja sen soveltaminen uusia muuttuneita olosuhteita vastaavaksi.

Toimintavuoden aikana on yhdessä piirijärjestöjen kanssa järjestetty osuustoimintasemi-
naareja, joissa on käsitelty E-liikettä muuttuneissa olosuhteissa, piirivaltuustojen toimintaa
sekä jäsen- ja järjestötoiminnan kehittämistä.

8. URHEILUPOLIITTINEN TOIMINTA

Toimikuntaan ovat kertomusvuoden aikana kuuluneet puheenjohtajana Mikko Elo ja jäse-
niä Toni Bärlund, Timo Haukilahti, Antti Kalliomäki, Irma Kosonen, Raija Mattila, Risto Mik-
konen, Kalevi Olin, Raimo Railo, Esko Rantoja Erkki Gröndahl, joka on toiminut toimikun-
nan sihteerinä.

Toimikunta on vuoden aikana kokoontunut yhdeksän kertaa.

Puoluetoimikunnan antaman ohjeen mukaisesti toimikunnan keskeisenä työkohteena on
ollut SDP:n liikuntapoliittisen ohjelman uudistaminen. Uudistustyön yhteydessä toimikunta
on perehtynyt puolueen aikaisempiin liikuntapolitiikkaa koskeviin ohjelmiin ja kannanottoi-
hin sekä niiden syntyyn ja taustaan. Lisäksi toimikunta on kuullut asiantuntijoita ja näin pe-
rehtynyt ajankohtaisiin liikuntapoliittisiin kysymyksiin. Tavoitteena on, että ohjelma voitai-
siin hyväksyä puolueuueuvoston kokouksessa syksyllä 1986.

Ohjelmatyön lisäksi toimikunta on seurannut liikuntapolitiikan yleistä kehitystä ja perehty-
nyt alan ajankohtaisiin ongelmiin.

Lisäksi toimikunnan jäsenet ovat osallistuneet asiantuntijoina ja alustajina puoluejärjestö-
jen järjestämiin urheilu- ja liikuntapolitiikkaa käsitteleviin tilaisuuksiin.

9. PIENYRITTÄJÄPOLIITTINEN TOIMINTA

Puoluekokouksen päätöksen mukaisesti puolue toimikunta on nimennyt SDP:lle pienyrittäjäpoliittisen toimikunnan, jonka puheenjohtajana toimintavuoden aikana on toiminut Markus Aaltonen ja jäsenenä Virpi Eloranta, Juha Hjelt, Riitta Hjerpe, Seija Hyvärinen, Toivo Lepistö, Risto Niinikoski, Raimo Sailas, Jouni Sieranta, Onni Silvennoinen, Jukka Tammi, Mikko Elo, Matti Louekoski, Mikko Rönholm ja sihteerinä Erkki Gröndahl.

Vuoden aikana toimikunta on kokoontunut seitsemän kertaa.

Toimikunta on kokouksissaan perehtynyt SDP:n pien- ja keski suurta yritystoimintaa käsitteleviin kannanottoihin ja päätöksiin sekä keskustellut niiden uudistustarpeesta.

Lisäksi toimikunta on keskustellut yritysverotuksen uudistuksen vaikutuksista käytännön toimintaan yritystasolla.

Toimikunnan toimesta on myös kartoitettu piirijärjestöjen yhteydessä toimivien pienyrittäjäjaostojen toimintaa. Tavoitteena on, että mahdollisimman monen piirijärjestön alueella voitaisiin käynnistää pienyrittäjäjaostojen toiminta.

Yhdessä Espoon kunnallisyhteistyön kanssa on 10. 9. 1985 järjestetty onnistunut pienyrittäjäpoliittinen seminaari. Lisäksi toimikunnan jäsenet ovat olleet alustajina ja asiantuntijoina pienyrittäjäpolitiikkaa koskevissa tilaisuuksissa.

10. PUOLUEJÄRJESTÖT

Puoluejärjestöjen ja jäsenten määrä piirijärjestöittäin 31. 12. 1985:

Piiri	Puolue- osastoja	Muutos	Jäsen- määrä	Muutos	Äänioi- keutetut jäsenet	Muutos
Helsinki	98	-1	6.600	- 71	5.301	- 58
Uusimaa	166	-8	11.276	- 279	9.054	- 393
Vars.-Suomi	141		7.336	- 199	5.856	- 295
Satakunta	126	+ 2	7.456	- 23	6.444	- 19
Etelä-Häme	97	-2	8.168	- 223	6.760	- 242
Pohjois-Häme	122		7.632	- 122	6.238	- 106
Kymi	96	-1	10.238	- 429	8.992	- 286
Mikkeli	83		4.292	+ 52	3.479	- 89
Kuopio	62	+ 1	3.008	- 30	2.269	- 66
Pohj.-Karjala	105	-1	5.131	- 227	4.147	- 54
Keski-Suomi	84	+ 1	6.260	- 65	5.144	- 104
Vaasa	76		4.194	+ 18	3.438	- 2
Oulu	89	+ 1	4.208	- 186	3.159	- 18
Lappi	64		3.022	- 39	2.242	+ 27
Ruots. Tl.	80	-1	3.211	- 56	2.562	- 23
Yhteensä	1.489	-7	92.032	-1.879	75.085	-1.817

Kertomusvuonna toimi 170 kunnallisjärjestöä, joista 154 suomenkielisiä ja 16 ruotsinkielisiä.

Vuonna 1985 perustetut yhdistykset

Jätetty rekist.	Yhdistys	Kunta	Piiri
14.03.	Aetsän Sosialidemokraatit	Aetsä	Satakunta
06.06.	Auroran seudun Sosialid.	Espoo	Uusimaa
30.12.	Väätäiskylän Ty	Multia	Keski-Suomi
30.12.	Kuninkaantien Sos.-dem. Yhd.	Espoo	Uusimaa

Vuonna 1985 purkautuneet yhdistykset

Jätetty rekist.	Yhdistys	Kunta	Piiri
20.02.	Tammelan Portaan Ty	Tammela	Etelä-Häme
20.02.	Espoon Kunnantyöntek. Sos.-dem. Kerho	Espoo	Uusimaa
14.03.	Tursankankaan Ty	Uusikaupunki	Etelä-Häme
16.05.	Haminan Sos.-dem. Naisyhd.	Hamina	Kymi
30.09.	Huopankosken Sos.-dem. Ty	Viitasaari	Keski-Suomi
30.12.	Keski-Espoon Sos.-dem. Ty	Espoo	Uusimaa
30.12.	Bembölen Sos.-dem. Ty	Espoo	Uusimaa
30.12.	Muuralan Sosialidemokraatit	Espoo	Uusimaa

Piirijärjestöt

Kertomusvuonna oli toiminnassa 14 suomenkielistä piirijärjestöä. Niiden toimintarajat säilyivät ennallaan. Itsenäisenä piirijärjestönä on toiminut Ruotsalainen työväenliitto, jonka toiminta-alue on Helsingin, Uudenmaan, Turun eteläinen ja Vaasan vaalipiirit.

Helsingin piiri

Piirisihteerinä on toiminut Esko Häsä, järjestösihteerinä Pekka Kontkanen ja toimitsijana Oiva Pennonen.

Uudenmaan piiri

Piirisihteerinä on toiminut Markku J. Jääskeläinen, järjestösihteerinä Esko Berg.

Varsinais-Suomen piiri

Vt. piirisihteerinä on toiminut Ilkka Kero ja vt. toimitsijana Arja Ilola.

Satakunnan piiri

Piirisihteerinä on toiminut Tauno Kallio ja toimitsijana Harri Lappalainen.

Etelä-Hämeen piiri

Piirisihteerinä on toiminut Pauli Ilanen, toimitsijana Jouko Uschanoff ja Matti Pohjolainen, viimeksimainitun sijoituspaikkana Lahti. Pauli Ilasen sairauden aikana toimi vt. piirisihteerinä Kari Laitinen 11. 4. 1985 alkaen.

Pohjois-Hämeen piiri

Piirisihteerinä on toiminut Pentti Myllymäki ja toimitsijana Juho Suokas.

Kymen piiri

Piirisihteerinä on toiminut Ossi Roininen sekä toimitsijana Reijo Raki ja Kalevi Markku, viimeksimainitun sijoituspaikkana Imatra.

Mikkelin piiri

Piirisihteerinä on toiminut Risto Salonen 15. 5. saakka ja Voitto Lyytikäinen 1. 9. lähtien. Toimitsijana on toiminut Jouko Ritsilä.

Kuopion piiri

Piirisihteerinä on toiminut Eero Hoffren ja toimitsijana Raimo Rissanen.

Pohjois-Karjalan piiri

Piirisihteerinä on toiminut Matti Mikkonen ja toimitsijana Reijo Jeskanen.

Keski-Suomen piiri

Piirisihteerinä on toiminut Reijo Virtanen ja toimitsijana Martti Peura.

Vaasan piiri

Piirisihteerinä on toiminut Aarne Heikkilä ja toimitsijana Erkki Aho.

Oulun piiri

Piirisihteerinä on toiminut Markku Kainulainen sekä toimitsijoina Mikko Kyllönen ja Jorma Forsberg, viimeksimainitun sijoituspaikkana Kajaani.

Lapin piiri

Piirisihteerinä on toiminut Seppo Nordström ja toimitsijana Pirkko Heikura.

Ruotsalainen Työväenliitto

Liittosihteerinä on toiminut Leif Ehrsten. Toimitsijoina ovat olleet Eskil Höglund ja Göran Heinonen, viimeksimainitun sijoituspaikkana Vaasa.

Jasenkehityksen vertailua vuonna 1985

(tavoitteet toimintasuunnitelmasta 1985)

17. 2. 86 EG

Piiri	Jäsen- määrä 1.1.85	Uusia vähintään	Tavoite 1985 Poistuvia enintään	Netto- lisäys	Jäsen- määrä tavoite 1.1.86	Uudet jäsenet 1985
Helsinki	6.690	+ 750	266	484	7.174	207
Uusimaa	11.653	+ 1.250	463	787	12.440	316
V-Suomi	7.562	+ 800	301	499	8.061	207
Satakunta	7.467	+ 800	297	503	7.970	325
E-Häme	8.433	+ 900	336	564	9.007	212
P-Häme	7.814	+ 850	311	539	8.353	234
Kymi	10.739	+ 1.000	427	573	11.312	253
Mikkeli	4.321	+ 450	172	278	4.599	194
Kuopio	3.037	+ 350	121	229	3.266	127
P-Karjala	5.344	+ 500	212	288	5.632	241
K-Suomi	6.320	+ 650	252	398	6.718	216
Vaasa	4.178	+ 500	166	334	4.512	233
Oulu	4.388	+ 500	175	325	4.713	130
Lappi	3.058	+ 350	122	228	3.286	166
Ruots. Työväeni	3.249	+ 350	129	221	3.470	95
Yhteensä	94253	+ 10.000	— 3.750 muutos	+ 6.250 tavoitteeseen	100.513 verrattuna +	3.156 — 6.844

V SOSIALIDEMOKRAATTISET NAISET

Vuoden 1985 päätapahtuma oli retkeilypäivät "Naisten työ — naisten tie" Jyväskylässä 1.—2. kesäkuuta. Retkeilypäiville osallistui noin 3.000 naista. Päivien tarkoituksena oli yhdistää naisen historia niihin uusiin haasteisiin, joiden edessä naisliike ja etenkin oma poliittinen naisjärjestömme on. Erikseen järjestettiin ohjelmaa myös nuorille naisille ja yhteistyössä SNK:n kanssa kutsuttiin nuoria snk:laisia naisia tapahtumaan. Retkeilypäivien yhteydessä oli 12 eri teematilaisuutta.

Liiton perusosastojen määrässä on vuoden aikana tapahtunut taas selvä lisäys. Vuoden aikana on liittynyt 31 uutta osastoa naisjärjestöön. Naisten suhteellinen osuus puolueen jäsenmäärästä on kasvamassa, koska uusista jäsenistä 43 prosenttia on naisia ja puolueesta eronneista noin 80 prosenttia on miehiä. Puolueen järjestämä jäsenhankintakampanja 1985 oli naisten osalta onnistunut, koska naisia tuli puolueeseen lisää. Ammattiliitoinen ehkä voimakkain nousu näkyi kunnallisella puolella sekä toimihenkilöpuolella.

Liittotoimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana 8 kertaa, ja naistenpäivänä 8. 3. antoi julkilausuman suomalaisesta eläketurvajärjestelmästä painottaen naisten eläkkeitten kehittämistä. Syksyllä otettiin kantaa Etelä-Afrikan tilanteeseen ja vaadittiin diplomaattisuhteiden katkaisemista, joka myöhemmin tuli puoluetolimikunnan päätökseksi. Joulun alla liittotoimikunnan kokouksessa otettiin kantaa joulun kaupallista viettoa vastaan julkilausuman "Kääri lämpöä pakettiin" muodossa. Liittotoimikunta on myös hyväksynyt kannanoton "Matalapalkkoihin enemmän", jota käytiin luovuttamassa ammatillisille keskusjärjestöille. Samanaikaisesti luovutettiin kirjelmä, jossa kehoitettiin keskusjärjestöjä ja ammattiliittoja valmentautumaan tulevaan tasa-arvolakiin kouluttamalla omaa luottamushenkilöporraastaan.

Liittoneuvosto kokoontui sääntömääräiseen kevätkokoukseensa huhtikuussa, jossa keskusteltiin toimintakertomuksen vuoden 1984 osalta puolueen ja naisliiton välisistä suhteista. Tämän keskustelun perusteella liittoneuvosto päätti lähettää ns. "huivivaltuuskunnan" keskustelemaan puolueen johdon kanssa. Liittoneuvosto otti kantaa vuoden 1986 valtion tulo- ja menoarvioon julkilausumassaan. Liittoneuvoston kokouksessa hyväksyttiin asiakirja "Tasa-arvo kuuluu kaikille ja kaikkialle — seksuaalipoliittinen ohjelma".

Liittoneuvoston ylimääräistä kokousta vuonna 1985 ei voitu järjestää taloudellisista syistä. "Huivivaltuuskunta" tapasi puolueen puheenjohtajan ja puoluesihteerin elokuussa. Naisliiton liittotoimikunnan tapaaminen puoluetolimikunnan kanssa tapahtui joulukuussa.

Liitossa tapahtuva koulutustoiminta on tänä vuonna lähinnä ollut seminaarien järjestämisestä sekä piirien koulutustilaisuuksien avustamista. Vuoden aikana jokaisessa naispiirissä järjestettiin vähintään yksi seminaari, ja se oli taloudellisesti tuettu liiton taholta. Liitto jär-

jesti kolmen piirin yhteistilaisuuksina viisi niin sanottua "Puhti" -palaveria, joihin osallistui noin 250 henkilöä.

Liiton sisäinen tiedotustoiminta järjestettiin uudelta pohjalta vuonna 1985, kun järjestökirje korvattiin PikkuSisko -lehdellä. PikkuSisko-lehteä ilmestyi 7 numeroa vuoden 1985 aikana. Vastaaotto on ollut erittäin myönteistä.

Liiton kansainvälisen toiminnan painopiste on edelleenkin ollut pohjoismaisessa yhteistyössä ja Sosialistisen Naisinternationaalin toiminnassa. Pohjoismainen opintoviikko pidettiin tänä vuonna Norjassa. Osanottajia oli Suomestaviisi ja yksi heistä edusti Ahvenanmaan sosialidemokraattisia naisia. Norjan opintoviikon teemana oli tulevaisuuden sosialistinen Pohjola. Kv-monistesarjassa ilmestyi kirjanen Nicaragua — pieni kansakunta itsenäisyytään rakentamassa. Sosialistisen Naisinternationaalin bulletiineja on käännetty kaksi. Pohjoismaisia sihteeristökokouksia on pidetty vuoden aikana kolme, ja näissä kokouksissa on pyritty jatkamaan selvitystyötä, millä tavalla naisliittojen pohjoismainen yhteistyö voitaisiin saada järjestettyä SAMAKin yhteyteen.

VI TIEDOTUSTOIMINTA

1. TYÖVÄEN SANOMALEHTIEN TIETOTOIMISTO

TST:n henkilökuntaan kuuluivat seuraavat: päätoimittajana Lauri Sivonen, toimituspäällikkönä Risto Jylhä (30. 4. saakka) sekä Pauli Takala (1. 5. lähtien).

TST:n työmarkkinatoimittajana toimi Juha Virtanen (15. 1. saakka), Pauli Takala (25. 2.—30. 4.) sekä Risto Jylhä (1. 5. lähtien). Poliittisena toimittajana toimi Juhani Aro. Yleistoimittajana toimivat Aino Pietarinen (15.1. saakka), Riitta Tammilehto (18. 2.—31. 8.) sekä Jyrki Palo (1. 9. lähtien). Kesätoimittajana oli Leena Sorsa (15. 7.—31. 8.).

Telex-kirjoittajana toimi Raili Holmlund ja hänen lomittajinaan Tuija Airas sekä Kristiina Heikkilä.

TST:tä työllistivät kertomusvuonna mm. hallitus ja eduskunta sekä lukuisat työväenjärjestöjen ja ammattiliittojen tilaisuudet ja tapahtumat.

TST:n toiminnassa olivat painopistealueita erityisesti työmarkkinakysymykset ja politiikan seuraaminen. Huomiota kiinnitettiin myös kulttuuriin, talouselämään, urheiluun ja sosiaaliin kysymyksiin. TST:n koordinoimana hoidettiin TV-ohjelmien ennakkoarviointia ja juttuvaihtoa. Marraskuun loppuun saakka välitettiin 10 lehdelle sarjakuvia yhteisostona. Vuoden lopulla toimitettiin kokeiluluontoisesti materiaalia Toijalan — Valkeakosken Seudun Paikallisradiolle.

TST:n ja Paasikuvan välillä oli voimassa sopimus valokuvien toimittamisesta t-lehdille. TST:n ja neuvostoliittolaisen uutistoimisto APN:n kesken jatkui sopimukseen perustuva yhteistyö, josta on mainittava Igor Sinitsinin kolumnit.

TST:n avustajina toimivat Antti Kalliomäki, Eero Tuomainen, Heikki Oksanen, Reino Hjerpe, Jaakko Iloniemi ja Alpo Tiitinen.

Juttupalvelu lehdille tapahtui viitenä päivänä viikossa telexin ja postin välityksellä. Yksittäisiä lehtiä kiinnostavaa juttumateriaalia välitettiin myös telekopiolaitteella.

Yhdeksän asiakaslehden kanssa yhteistyössä TST:ssä toteutettiin Lukulisä-teemaa. Loppuvuoden kahdeksan teemaa valmisti Julkaisutuotanto Seppo Haapanen. Lisäksi TST toimitti juttumateriaalia t-lehtien yhteisiin 13+1 teemanumeroihin.

Kertomusvuoden aikana järjestettiin seuraavia tapahtumia: Päätoimittajien kokoukset 4.—5. 1. Espoossa, 13.-14. 3. Helsingissä, 3. 4. Espoossa. 16. 4. Helsingissä, 14. 5. Helsingissä,

5. 9. Helsingissä ja 22. 11. Polvijärvellä. Päätoimittajat ja toimitusjohtajat olivat koolla Espoossa 19.-20. 9. Työmarkkinatoimittajille pidettiin seminaari 12.-13. 9. Helsingissä.

Näissä tilaisuuksissa käsiteltiin TST:n palvelua, TST:n ja t-lehtien yhteistyön kehittämistä, lehtien aseman parantamista sekä ajankohtaisia poliittisia, taloudellisia ja työmarkkinapoliittisia asioita.

Päätoimittajat valitsivat elokuussa 1984 työryhmän valmistelemaan toimituksellisen yhteistyön kehittämistä lehtien välillä. Työryhmän raportin perusteella tehtiin tammikuun kokouksessa joukko päätöksiä, joita ryhdyttiin toteuttamaan toimintavuonna.

Viikolla 10 oli useissa t-lehdissä vieraana tsekkoslovakialainen lehtimiesvaltuuskunta, joka kävi Suomessa SDP:n kutsusta.

2. SOSIALIDEMOKRAATTISET SANOMALEHDET

Kertomusvuoden aikana ilmestyi 14 sosialidemokraattista sanomalehteä.

Eteenpäin (Kotka), 7 kertaa viikossa, päätoimittaja Jukka Vehkasalo

Suomen Sosialidemokraatti (Helsinki), 5 kertaa viikossa, päätoimittaja Seppo Heikki Salonen.

Kansan Lehti (Tampere), 5 kertaa viikossa, päätoimittaja Paavo Luukkala

Turun Päivälehti (Turku), 5 kertaa viikossa, päätoimittaja Aimo Massinen

Pohjanmaan Kansa (Vaasa), 4 kertaa viikossa, päätoimittaja Iisakki Manninen

Hämeen Kansa (Hämeenlinna) 3 kertaa viikossa, päätoimittaja Tuomas Harpf (31.12. saakka).

Pohjois-Karjala (Joensuu), 3 kertaa viikossa, päätoimittaja Sakari Tahvanainen (23. 4. saakka), Pekka Kivioja (24. 4. -5. 9. vt. päätoimittajana ja 6. 9. lähtien varsinaisena).

Pohjolan Työ (Oulu), 3 kertaa viikossa, päätoimittaja Olavi Määttä

Uusi Aika (Pori), 3 kertaa viikossa, päätoimittaja Ulla Turkki

Arbetsblad (Helsinki), 3 kertaa viikossa, päätoimittaja Alf-Erik Helsing

Valpas (Kuopio), 1 kertaa viikossa, päätoimittaja Martti Ruokolainen (28. 2. saakka), Rauno Iivonen (1. 3.—31. 12.)

Vapaus (Mikkeli), 1 kertaa viikossa, päätoimittaja Seppo Hyvärinen (22.3. saakka), Markku Lahikainen (11. 3. lähtien).

Vastin (Jyväskylä), 1 kertaa viikossa, päätoimittaja Kauko Hirvonen.

Saimaan Sanomat (viimeinen numero 31.1., Lappeenranta), 3 kertaa viikossa, päätoimittaja Rauno Iivonen 28. 2. saakka

3. SOSIALISTINEN AIKAKAUSLEHTI

Sosialistinen Aikakauslehti ilmestyi neljästi keskimäärin 60-sivuisena numerona. Lehden sisällön päälinjat luonnosteltiin puoluesihteerin Erkki Liikasen johtamassa toimituskunnassa. Lehden päätoimittajana oli edelleen Lauri Sivonen, joka myös taittoi lehden.

SA:n sisällössä oli painopiste erilaisilla katsauksilla ja henkilöhaastatteluilla. Katsauksien aiheista mainittakoon varsinkin SDP:n ohjelmatyö, yhteiskunnan tulevaisuus, viestintäpolitiikan moraalit ja työväenliikkeen vaiheet. Joulukuinen juhlanumero käsitteli historiaa 80 vuoden ajalta. Henkilöhaastatteluista ja -kuvista voidaan mainita Mauno Koivisto, Erik Alldt, Pirkko Työläjä ja Pentti Somerto.

Sosialistisen Aikakauslehden levikki pysyi n. 5.000 kappaleessa.

Pohjoismaisten sos-dem. aikakausjulkaisujen kokouksessa Ruotsissa elokuussa SA:ta edusti Hannu Taavitsainen.

4. TIEDOTUSTOIMINTA

Tiedotustoiminnan osalta ulkoista tiedotusta hoiti tiedotuspäällikkö Lauri Sivonen ja muuta tiedotusta Hannu Taavitsainen 15. 1. lähtien. Puoluetoimiston tiedotusyksikköön kuului hänen ohellaan sihteerinä Anneli Terävä.

Kertomusvuoden aikana pidettiin yhteyttä ennen muuta poliittisiin toimittajiin, ay-lehtiin, sanoma- ja aikakauslehtiin sekä radioon ja televisioon. Yhteydet liittyivät aiheitaan ennen muuta poliittisiin linjanvetoihin, puoluetapahtumiin, SDP:n kansainväliseen toimintaan ja poliittiseen tilanteeseen. Yhteistyö eri tiedotusvälineiden sosialidemokraattien kanssa jatkui.

Sisäisen tiedotuksen osalta julkaistiin puoluetoimikunnan kokouspäivinä viikkomuistiot. Sosialidemokraattijäsenlehti ilmestyi neljänä 32-sivuisena numerona.

Puoluejärjestöjen tiedotusta tukemaan valmistettiin Idea- ja leikekirja. Pääasiassa koulualasta kiinnostuneille kohdistettiin "Oppimisen oikeus" äänikasetti, jolla opetusministeri Kaarina Suonio esitteli sosialidemokraattisia koulutusnäkömysty. Työväen Kalenteri 1986 tuotettiin 6.000 kappaleen painoksena ja myyntiluvut saatiin kääntymään nousuun.

Lähinnä työpaikkajakeluun valmistettiin kaksi lentolehtistä, keväällä tulopoliittisen sopimuksen tuloksia arvioiva ja syyskuussa valtion budjettia palkansaajan näkökulmasta selvittävä. Puolueuuvoston kevätkokouksen päätöksistä valmistettiin ammattiyhdistyslehdille ilmoitusaineisto. Yhdessä eduskuntaryhmän kanssa järjestettiin ay-tiedottajille ja -lehtien toimittajille keskustelutilaisuus huhtikuussa.

Pohjoismaisten sos-dem. puolueiden tiedottajille järjestettiin tapaaminen marraskuussa Helsingissä.

VII KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

1. YLEISTÄ

Kansainvälinen toiminta on ollut laajaa ja aktiivista. Pääosin kontakteja on ollut veljespuolueisiin, erityisesti Sl:n ja SAMAK:n ja niiden eri toimikuntien kautta. Myös tapaamiset Euroopan sosialististen maiden johtavien puolueiden kanssa ovat olleet monilukuiset ja suhteet vakiintuneet. Yhteydenpitoa kolmannen maailman kansallisiin vapautusliikkeisiin pidettiin yllä ennen kaikkea Kansainvälisen Solidaarisuussäätiön kautta.

Puolue, kuten Sl:kin, keskittyi aseidenriisuntaan.

2. HENKILÖKUNTA

Kansainvälisten asiain sihteerinä toimi Lauri Kangas. Osastosihteerinä Sinikka Hytti 15. 4. asti ja sen jälkeen Anneli Koivisto.

3. ASIAANTUNTIJATYÖRYHMÄT

Kansainvälisten asiain toimikunnan kokoonpano oli: Erkki Liikanen (pj.), Jaakko Kalela (vpj.), Martti Ahtisaari, Jaakko Blomberg, Erkki Hatakka, Pertti Joenniemi, Markku Jääskeläinen, Markku Kankaala, Seppo Kauppila, Marja-Liisa Kiljunen, Riitta Korhonen, Marianne Laxen, Kirsti Lintonen, Paavo Lipponen, Kari Möttölä, Saara-Maria Paakkinen, Anna Paljakka, Riitta Prusti (19. 9. lähtien), Allan Rosas, Ann-Marie Seligson, Mauno Tahvonen, Erkki Tuomioja, Unto Vesa ja Raimo Väyrynen.

Kehitysyhteistyöjaosto: Lauri Kangas (pj.), Martti Ahtisaari, Kari Karanko, Jermu Laine, Anna Paljakka sekä Taloudellisten kehityksomaasuhteiden neuvottelukunnan sos.-dem. jäsenet.

Aseidenriisuntajaosto: Kalevi Sorsa (pj.), Jaakko Kalela, Kirsti Lintonen, Paavo Lipponen, Kari Möttölä, Allan Rosas ja Raimo Väyrynen.

4. JÄRJESTÖ- JA KOULUTUSTOIMINTA

Koulutustoiminta on painottunut piireihin. Työväen Sivistysliitto ja Kansainvälinen Solidaarisuussäätiö ovat merkittävästi auttaneet koulutuksen toteuttamisessa. Koulutus on sisällyttään painottunut kehitysyhteistyöhön ja solidaarisuustyöhön.

5. KANSAINVÄLINEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN YHTEISTYÖ

a) Sosialistinen Internationaali

Sl:n toiminnan painopiste vuoden 1985 aikana oli aseidenriisunta. Sl:n aseidenriisunta-neuvosto SIDAC, jonka puheenjohtaja on Kalevi Sorsa, vieraili sekä Moskovassa että Washingtonissa. Lisäksi Sl:n ainoan erityiskonferenssin aiheena oli aseidenriisunta.

Sl:llaoli kaksi valtuuston kokousta: Bommersvikissa, Ruotsissa 18.—19. 6., johon osallistui-
vat Kalevi Sorsa, Erkki Liikanen, Lauri Kangas ja Allan Rosas sekä Wienissä, Itävallassa
15.—16. 10., johon osallistuivat Erkki Liikanen, Lauri Kangas ja Allan Rosas.

Sl:n puoluejohtajakokous pidettiin Brysselissä, Belgiassa 17.—18. 4., ja siihen osallistui
Lauri Kangas.

Sl:n erityiskonferenssiin aseidenriisunnasta Wienissä, Itävallassa 16.—17. 10. osallistuivat
Kalevi Sorsa, Erkki Liikanen, Lauri Kangas ja Allan Rosas.

Sl:n aseidenriisuntatyöryhmä, SIDAC, kokoontui 22. 2. ja 23. 8. Helsingissä sekä Sl:n val-
tuuston ja puoluejohtajakokouksien yhteydessä. SDP:tä edustivat kokouksissa Kalevi Sor-
sa, Lauri Kangas ja Allan Rosas. SIDAC vieraili Moskovassa 20.—22. 3. (Sorsa, Kangas,
Rosas) ja Washingtonissa 24.-27. 3. (Sorsa, Rosas, Väyrynen).

Sl:n talouspoliittisen työryhmän, SICEPn kokoukseen Kingstonissa, Jamaikalla 31. 1.—1.
2. osallistui Pekka Korpinen, Brysselissä, Belgiassa 16. 4. Lauri Kangas, Bommersvikissa,
Ruotsissa 17. 6. Lauri Kangas sekä Wienissä, Itävallassa 14. 10. Lauri Kangas ja Allan Ro-
sas.

Sl:n Lähi-Itä työryhmän kokoukseen Bommersvikissa, Ruotsissa 17. 6. osallistuivat Lauri
Kangas, Allan Rosas ja Saara-Maria Paakkinen.

Sl:n periaatetyöryhmän kokoukseen Wienissä, Itävallassa 14. 10. osallistuivat Lauri Kan-
gas ja Allan Rosas.

Sl:n Etelä-Afrikan komitean kokoukseen Bommersvikissa, Ruotsissa 17. 6. ja Wienissä, Itä-
vallassa 14. 10. osallistui Lauri Kangas.

b) Yhteispohjoismaiset suhteet

Pohjoismaisten sosialidemokraattisten puolueiden ja sosialidemokraattisen ammattiyhdys-
tysliikkeen yhteistyökomitea SAMAK kokoontui Leankollenissa, Norjassa 16.—17. 1.
SDP:tä edustivat Kalevi Sorsa, Pirkko Työläjärvi, Matti Ahde, Erkki Liikanen, Seppo Lind-
blom ja Markku Hyvärinen.

SAMAK järjesti 15.—17. 11. Bommersvikissa, Ruotsissa seminaarin "Työväenliike ja Eu-
rooppa". SDP:n edustajat olivat Majjaliisa Nieminen, Paavo Lipponen ja Tuomas Harpf.

Puoluesihteerikokouksia pidettiin 14.-15. 5. Oslossa, 3.-4.10. Kööpenhaminassa ja 18—19. 12. Helsingissä.

Talouspoliittinen työryhmä on kokoontunut vuoden mittaan useamman kerran ja se esitti laajat raporttinsa helmikuussa ja marraskuussa. SDP:tta työryhmässä on edustanut Raimo Sailas.

c) Kahdenkeskiset yhteydet veljespuolueisiin

Norjan Työväenpuolueen kokouksessa 21.—24. 3. SDP:n edustajina olivat Pertti Hietala ja Lauri Sivonen.

Hollannin Työväenpuolueen kokouksessa 13.—16. 4. SDP:tta edusti Lauri Kangas.

Englannin Työväenpuolueen kokouksessa 29. 4.-4. 5. oli paikalla Pekka Myllyniemi.

Ruotsin SAP:n vaalivalvojaisia 16. 9. seurasi Hannu Taavitsainen.

Seuraavia tapahtumia tervehdittiin sähköitse:

Japanin Sosialistipuolueen kokous 17.—19. 1.

Pohjois-Irlannin Sosialidemokraattisen ja Työväenpuolueen kokoukset 25.—27. 1. ja 5.—8. 11.

Itävallan Sosialistisen puolueen juhlatapahtumaa 13. 4.

APRA:n vaalivoitto Perussa 14. 4.

Malesian Demokraattisen Toimintapuolueen kokous 20.—21. 4.

Japanin Demokraattisen Sosialistisen Puolueen kokous 23.—25. 4.

Alan Garcian valinta Perun presidentiksi 1. 6.

PASOK:n vaalivoitto Kreikassa 2. 6.

Surunvalittelu Tage Erlanderin kuoleman johdosta 21. 6.

Jamaikan PNP:n kokous 21.—22. 9.

Ranskan Sosialistipuolueen kokous 11.—13. 10.

6. SUHTEET KOMMUNISTISIIN PUOLUEISIIN

Erilaiset tapaamiset lähinnä Euroopan sosialististen maiden johtavien puolueiden ja SDP:n välillä jatkuivat vakiintunein muodoin.

a) Neuvostoliiton Kommunistinen Puolue (NKP)

SDP:n Jyväskylässä 5.5. järjestämässä tapahtumassa "40 vuotta rauhan Eurooppaa" puhui Neuvostoliiton korkeimman Neuvoston Liittoneuvoston puhemies Lev Tolkunov. Juhlasa puhui myös puoluesihteerinä Liikanen.

Voiton päivän juhlilla Moskovassa 8.-9. 5. edusti SDP:tä Matti Ahde.

SDP:n historiavaltuuskunta (Aimo Kairamo, Eino Ketola, Esa Lahtinen) Neuvostoliitossa 7—10. 10.

SDP:n järjestövaltuuskunta 1—9. 12. Neuvostoliitossa: Kaj Bärlund (joht.), Jussi Niemi, Heikki Oksanen, Aarne Heikkilä, Eero Hoffren, Anneli Koivisto, Matti Kouri ja Irma Nissinen.

b) Muut

Valtuuskuntien vaihtoa oli DDR:n, Unkarin, Tšekkoslovakian, Puolan, Bulgarian ja Jugoslavian kanssa.

7. MUITA TAPAAMISIA, KOKOUKSIA, YHTEYDENOTTOJA

Prof. Shimpei Fujimaki tapasi puolueen edustajia vieraillessaan Suomessa 13.-15. 5.

Nicaraguan presidentti Daniel Ortega seurueineen vieraili kv-toimikunnan ja eduskuntaryhmän ulkopoliittisen kerhon yhteisessä kokouksessa 17. 5.

Suomi—Unkari ystävyysviikon delegaatiossa 1—7.7 SDP:tä edusti Tuulikki Hämäläinen.

Indian Centre for Democratic Socialism -järjestön edustaja prof. Vivekanandan oli SDP:n vieraana 3—10. 7.

Uruguayn Colorado-puolueen kansanedustaja Roberto Asiain oli puolueen vieraana 20.—22. 8.

Länsi-Saharan kansan rauhankokousta Pariisissa 23.-24. 11. tervehdittiin sähköllä.

Tervehdittiin kansainvälistä Palestiinan kansan solidaarisuuspäivän tilaisuutta sähköllä 29. 11.

Parlamentaarikkojen PYV-kokouksessa Kööpenhaminassa 29.—30. 11. olivat läsnä Pertti Paasio, Erkki Liikanen, Peter Muurman, Pekka Myllyniemi, Saara-Maria Paakkinen ja Markus Aaltonen.

Intian Kongressipuolueen 100-vuotisjuhlilla Bombayssa 28.—30. 12. SDP:n edustajana oli Lauri Sivonen.

8. EDUSTUS ERAISSÄ VALTIOLLISISSA ELIMISSÄ

YK:n yleiskokouksen 40. istuntokauden Suomen valtuuskunta: Paula Parmanne ja Hannu Vilpponen.

YK-asiain neuvottelukunta: Markus Aaltonen, Riitta Korhonen, Jukka Oas ja Unto Vesa (30. 5. asti) sekä Paula Parmanne, Markku J. Jääskeläinen, Unto Vesa ja Mauri Vakkilainen siitä lähtien.

Aseidenriisunta-asioiden neuvottelukunta (ARNEK): Jaakko Kalela, Kari Möttölä ja Raimo Väyrynen

ETY-toimikunta: Reijo Lindroos, Kari Möttölä, Anna Paljakka ja Erkki Nironen

Taloudellisten kehityskaasuhteiden neuvottelukunta (TALKE): Unto Vesa, Lauri Kangas, Markku Jääskeläinen (30. 9. asti) sekä Tarja Halonen, Jukka Pakkala, Unto Vesa ja Lauri Kangas siitä lähtien.

Ulkomaisten investointien neuvottelukunta: Peter Boldt (varalla Heikki Niemi)

Ulkoministeriön valinta- ja koulutuslautakunta: Lauri Kangas

YK:n kansainvälisen rauhanvuoden toimikunta: Folke Sundman ja Unto Vesa

Puolustuspolitiikan parlamentaarinen suunnittelutoimikunta: Erkki Liikanen (Lauri Kangas), Pekka Myllyniemi (Anna-Liisa Piipari)

9. KANSAINVÄLINEN SOLIDAARISUUSSÄÄTIÖ

a) Hallinto

Kansainvälisen Solidaarisuussäätiön valtuuskuntaan kuuluivat vuonna 1985 Mauno Tahvonen (Heikki Kylänpää), Lauri Vilponiemi (Paavo Saikkonen), Pertti Paasio (Tapio Tiainen), Kaija Komsa (Ilpo Pyymäki), Vilho Lautala (Tuomo Soraluoma), Matti Ukkola (Bo-Anders Sundman), Jussi Pikkusaari (Risto Talonen), Timo Haukilahti (Sirkka-Liisa Vehviläinen), Risto Parjanne (Erkki Hatakka), Tuija Zapasnik (Martti Havin), Jukka Pakkala (Lasse Syrjä), Folke Sundman (Hans Jern).

Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi Mauno Tahvonen ja varapuheenjohtajana Lauri Vilponiemi.

Säätiön hallitukseen kuuluivat Helvi Saarinen (puheenjohtaja), Lauri Kangas (varapuheenjohtaja), Markku Jääskeläinen, Johannes Koskinen, Pirkko Kuula, Timo Peltovuori, Aarre Rinne ja Seppo Ylinen. Säätiön toiminnanjohtajana oli Jouko Elo.

Kansainvälisen Solidaarisuussäätiön tilintarkastajina toimivat säätiön valtuuskunnan niinä Ilmo Kolamo ja Viljo Ripatti (varalla Antti Hietanen ja Arto Kuusiola).

b) Säätiön avustustoiminta

Vuoden 1985 aikana säätiön avustustoiminnan pääkohteita olivat Nicaraguan lastenruokai-

lun tukeminen, Kwanza Sulin namibialaisten pakolaisten leirin asuntorakentaminen Angolassa sekä Etelä-Afrikan ANC:n pakolaiskeskuksen avustaminen Mazimbussa ja Dakavvasa Tansaniassa.

Kaikkiaan vuoden 1985 aikana käytettiin kehitysyhteistyöprojekteihin 1.031.800 markkaa. Ulkoasiainministeriön avustuksina saatiin projektien toteuttamiseen 460.000 markkaa.

Tärkein yksittäinen varainhankinnan muoto oli edelleen ns. prosenttiliike, johon kuului vuonna 1985 noin 800 ihmistä. Prosenttikeräyksen rinnalle nousi kuitenkin uusia keräysmuotoja. Seura-lehden kanssa järjestetty keräys Nicaraguan lastenruokailun tukemiseksi tuotti vuonna 1985 130.000 markkaa.

c) Tiedotus- ja koulutustoiminta

Vuoden 1985 aikana julkaistiin säännöllisten prosenttiedotteiden lisäksi kaksi kertaa säätiön kaikille lahjoittajille tarkoitettua tiedotetta. Tiedotteen ensimmäinen numero (La Dalia) käsitteli erityisesti Nicaraguaa ja toinen (Mazimbu) eteläisen Afrikan pakolaisten hyväksi toteutettavia hankkeita. Kansan Sivistysrahaston tukemana solidaarisuussäätiö julkaisi Nicaraguaa ja säätiön lastenruokailuprojekteja esittelevän kirjan (NICARAGUA — matkaterveiset Sandinon maasta). Solidaarisuussäätiö osallistui myös Työväen Sivistysliiton julkaiseman Tavoitteena kehitys -opintoaineiston valmistamiseen.

VIII TALOUDELLISIA ASIOITA

1. TILINTARKASTUS

Puoluekokouksen valitsemina tilintarkastajina ovat toimineet HTM Ilmari Lavonsalo, puheenjohtajana, varatuomari, pankinjohtaja Anssi Kärkinen ja HTM Kalevi Koskivirta. Varatilintarkastajina ovat toimineet HTM Lasse Lehti ja HTM Reijo Nuikki. Puoluetoimikunnan valitsemana valvontatarkastajana on toiminut Tilintarkastusrengas Oy, ja tarkastustyön on tehnyt HTM Lasse Lehti.

2. TALOUDENHOITO

Puolueen taloudenhoitoon kuuluvat tehtävät on hoidettu hallinto-osastolla. Taloudenhoitajana on toiminut Maunu Ihalainen, laskentapäällikkönä Maire Tommola, pääkirjanpitäjänä Anja Salminen, kassanhoitajana Asta Hillner, palkanlaskijana Riitta Elovuo, piirijärjestöjen kirjanpitäjänä Helga Niemi.

3. OMAISUUDEN MYYNTILUPIA JA SIIRTOJA

Vainion Työväenyhdistys r.y., Lieksan Työväenyhdistys r.y., Keuruun Työväenyhdistys ry, Kypärämäen Työväenyhdistys r.y., Harjavallan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y., Purkautuneen Tursankankaan Työväenyhdistyksen omaisuuden siirto muille Urjalan yhdistyksille, Rajamäen Työväenyhdistys r.y., Kuoreveden Suinulan Työväenyhdistys r.y., purkautuneen Haarakjärven Sos.dem. Työväenyhdistys r.y:n omaisuuden siirto Kiteen Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:lle, Oulun Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys r.y., Lauritsalan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y., Meri-Porin Sos.-dem. Yhdistys r.y., Saarion Työväenyhdistys r.y., Uimalan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y., Köklaks Svenska Arbetarförening r.f., Outokummun Työväenyhdistys r.y., Pohjois-Teiskon Sos.-dem. Yhdistys r.y:n tilan omistusoikeuden siirtäminen Pohjois-Hämeen Sos.-dem. Piiri r.y:lle, purkautuneen Vehkajärven Työväenyhdistys r.y:n tilan luovutus Kuhmalahden Sos.-dem. Yhdistys r.y:lle, purkautuneen Ylämäen Työväenyhdistys r.y:n tilan siirto Vesilahden Sosialidemokraattinen Yhdistys r.y:lle, purkautuneen Huopankosken Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n varojen siirto Huopanan Työväenyhdistys r.y:lle, Nummen Sosialidemokraatit r.y., purkautuneen Kalvolan Sos.-dem. Kunnallisjärjestön omaisuuden siirto Kalvolan Sosialidemokraatit r.y:lle, purkautuneen Enonkosken Ihamaniemen Työväenyhdistys r.y:n omaisuuden siirto Enonkosken Työväenyhdistys r.y:lle, Putikon Työväenyhdistys r.y., Lapin TI. Työväenyhdistys r.y., purkautuneen Perniön Pohjankylän Työväenyhdistys r.y:n omaisuuden siirto Perniön Työväenyhdistys r.y:lle, purkautuneiden Bembölen Sos.-dem. Yhdistys r.y:n, Keski-Espoon Sos.-dem. Yhdistys r.y:n ja Muuralan Sosialidemokraatit r.y:n varojen siirto Kuninkaantien Sos.-dem. Yhdistys r.y:lle.

4. OSTO- JA RAKENNUSLUPIA

Espoon Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry., SDP:n Keski-Suomen Piiri ry., Etelä-Hämeen Sos.-dem. Piiri ry., Uimalan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y, Uudenmaan Sos.-dem. Piiri ry., Kalvolan Sosialidemokraatit ry.

Lappeenrannan Työväenyhdistys r.y:lle lupa ravintolaosakeyhtiön perustamiseen, Jyväskylän Työväenyhdistys r.y:lle lupa ravintolaosakeyhtiön perustamiseen.

5. LAHJOITUKSIA

Kotalan Työväenyhdistys r.y:lle lupa määräalan lahjoittamiseen Virtain kaupungille, purkautuneen Haminan Sos.-dem. naisyhdistys r.y:n varojen ja omaisuuden lahjoitus Haminan Työväenyhdistys r.y:lle.

6. VAKUUKSIA

TEL-vakuutusmaksulainan ottaminen Eläkevakuutusyhtiö Kansalta puolueelle, SNK r.y:n lainan takaus, ensisijaisten kiinnitysten myöntäminen Keski-Suomen Säästöpankille Muuramen Työväenyhdistys r.y:n lainaan.

7. TYÖVÄENTALOJEN KORJAUSMÄÄRÄRAHAT

Opetusministeriön myöntämistä työväentalojen korjausmäärärahoista sai avustusta 81 sos.-dem. työväentaloa, yhteensä 3.300.000 mk.

Avustusta saaneet yhdistykset piireittäin:

Helsingin Sos.-dem. Piiri r.y.: Tapanilan Työväensäätiö.

Uudenmaan Sos.-dem. Piiri r.y.: Friherssin Sosialidemokraatit r.y, Halkian Työväenyhdistys r.y., Hämarin Työväenyhdistys r.y., Hyvinkäänkylän Työväenyhdistys r.y., Jokelan Työväenyhdistys r.y., Karjaan Sosialidemokraattinen yhdistys r.y, Karkkilan Sosialidemokraattinen Ty r.y, Lepsämän — Lintumetsän Sosialidemokraattinen yhdistys r.y, Lohjan Immulan Työväenyhdistys r.y., Nummelan Työväenyhdistys Elo r.y, Nummen Työväenyhdistys r.y., Otalammen Työväenyhdistys r.y, Porvoon Työväenyhdistys r.y., Rekolan Työväenyhdistys r.y. Strömforsin Työväenyhdistys ry. ja Tolkis Arbetarförening r.f.

Varsinais-Suomen Sos.-dem. Piiri r.y.: Halikon Vartsalan Työväenyhdistys r.y, Kimito Svenska Socialdemokratiska förening r.f., Kyrön Työväenyhdistys r.y, Laitilan Ty Sampo I r.y, Littoisten Työväenyhdistys r.y., Nummenmäen Sosialidemokraattinen yhdistys r.y, Perniön Työväenyhdistys r.y, Pyhärannan Sosialidemokraattinen yhdistys r.y., Salon Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y, Uudenkaupungin Työväenyhdistys r.y., Vehmaan Sos.-dem. Työväenyhdistys ry. ja Yläneen Työväenyhdistys Pelastaja r.y.

Satakunnan Sos.-dem. Piiri r.y.: Harjunpään Työväenyhdistys r.y, Jämijärven Työväenyhdistys r.y., Luhalahden Työväenyhdistys r.y, Luvian Työväenyhdistys r.y., Noormarkun Työväenyhdistys r.y, ja Ruosniemen Työväenyhdistys ry.

Etelä-Hämeen Sos.-dem. Piiri r.y.: Forssan Työväenyhdistys r.y., Humppilan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y., Launosten Työväenyhdistys r.y., Viisarin Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y. ja Viralan Työväenyhdistys r.y.

Pohjois-Hämeen Sos.-dem. Piiri r.y.: Killinkosken Työväenyhdistys r.y., Kolhon Työväenyhdistys Kehitys r.y., Kurun Sosialidemokraatit r.y., Lahdenkylän Työväenyhdistys r.y., Lemppälän Työväenyhdistys r.y., Messukylän Työväentalo Oy, Oriveden Pappilankylän Ty Taisto r.y., Pirkkalan Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y., Tampereen Työväenyhdistys r.y., Tottijärven Työväenyhdistys r.y. ja Visuveden Ty Kehitys r.y.

Kymen Sos.-dem. Piiri r.y.: Imatran Työväenyhdistys r.y., Joutsenon Sos.-dem. Ty r.y., Lamposaaren Sos.-dem. Ty r.y., Lauritsalan Sos.-dem. Ty r.y., Parkkarilan Sos.-dem. Ty r.y., Tiutisen Työväenyhdistys r.y. ja Työväenyhdistys Liitto r.y.

Mikkelin Sos.-dem. Piiri r.y.: Kangasniemen Työväenyhdistys r.y., Mikkelin Työväenyhdistys r.y., Savonlinnan Työväenyhdistys Oy Olavila ja Sulkavan Työväenyhdistys r.y.

Kuopion Sos.-dem. Piiri r.y.: Rautalammin Sos.-dem. Ty r.y. ja Rautavaaran kk:n Sos.-dem. Ty r.y.

Pohjois-Karjalan Sos.-dem. Piiri r.y.: Pankakosken Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y., Tohmajärven Kemien Ty r.y., Ukkolan Sos.-dem. Ty r.y. ja Vuokon Eteläpään Ty r.y. (Etelä-Vuokon Ty r.y.)

Keski-Suomen Sos.-dem. Piiri r.y.: Hankalsamen asemanseudun ty r.y., Keuruun Työväenyhdistys r.y. (Asunnan työväentalo), Keuruun Työväenyhdistys r.y., (Keuruun työväentalo), Konginkankaan Työväenyhdistys r.y., Koskenpään Työväenyhdistys r.y., Multian Työväenyhdistys r.y., Muuramen Työväenyhdistys r.y., Saarijärven Työväenyhdistys r.y. ja Säynätsalon Työväenyhdistys r.y.

Vaasan Sos.-dem. Piiri r.y.: Ilmajoen Työväenyhdistys r.y., Inhan Työväenyhdistys r.y., Isonkankaan Sos.-dem. Nuorisosasto r.y., Kaskisten Sos.-dem. Ty r.y., Kokkolan Työväenyhdistys r.y. ja Pietarsaaren Sos.-dem. Ty r.y.

Oulun Sos.-dem. Piiri r.y.: Haapajärven Ty Sarastus r.y., Iin Sosialidemokraatit r.y. ja Martinniemen Sos.-dem. Ty r.y.

Lapin Sos.-dem. Piiri: Kaakamon Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y.

8. PUOLUEEN TALOUS

Tuloslaskelma ja tase 31. 12. 1985 eri liitteenä.

9. LEHTITALOUS

Sosialidemokraattinen sanomalehdistö

Sosialidemokraattisen sanomalehdistön ja graafisen teollisuuden useita vuosia jatkunut myönteinen taloudellinen kehitys kääntyi laskuun vuonna 1985. Merkittävimpänä tekijänä

tähän oli vaikuttamassa ilmoitustuottojen vähentyminen edellisestä vuodesta lähes 10 %. Kun graafisen myynnin lisäyskin oli vain viitisen prosenttia, pystyttiin keskimääräinen 4 %:n kulujen kasvu kattamaan edellistä vuotta heikommin. Valtion lehdistötuen avulla pystyttiin lehtien julkaisu toiminta hoitamaan lähes entisessä laajuudessa. Ainoan poikkeuksen teki Saimaan Sanomien lopettaminen tammikuun 1985 lopussa levikin pienuudesta ja taloudellisista vaikeuksista johtuen. Yhtiöryhmän yhteinen myynti nousi 224 miljoonaan markkaan ja yritysten palveluksessa oli noin 900 henkilöä.

Levikki

Lehtiemme yhteislevikki oli 153 854 kappaletta, joka on 3 709 kappaletta eli 2,4 % edellisvuotista pienempi. Yhtenä tekijänä levikin laskuun on ollut Saimaan Sanomien lopettaminen.

Lehtiseteleitä käytettiin sosialidemokraattisten lehtien tilaamiseen 111 434 kappaletta, joka on 4,4 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Ilmoitusmyynti

Merkittävänä tekijänä talouden heikentymiseen oli ilmoitusmyynnin heikko kehitys. Ilmoitusvolyymi laski edellisestä vuodesta 6,8 % ja ilmoitusmarkat lähes 10 %.

Samanaikaisesti ykköslehtien ilmoitusvolyymi jatkoi kasvuaan ja markkamääräinen tulo oli edellistä vuotta huomattavasti suurempi.

Lehdistötuki

Sosialidemokraattinen sanomalehdistö sai vuonna 1985 valtion valikoivaa lehdistötukea yhteensä 26.982.000 markkaa, joka on 29,8 % koko valikoivasta lehdistötuesta. Lehdistötuella on edelleen ratkaiseva merkitys sosialidemokraattisen lehdistön julkaisemiselle nykyisessä laajuudessa.

Sosialidemokraattisen lehdistön yhteistyö

Sosialidemokraattinen sanomalehdistö sai vuonna 1985 valtion valikoivaa lehdistötukea hallinnollisissa ja teknisissä asioissa T-lehdistö Oy:ssä, ja aatteellinen yhteistyö hoidetaan Työväenlehdistö r.y.:ssä. Näiden organisaatioiden palveluksessa oli kertomusvuoden päättyessä 3 henkilöä.

Lehtien toimitusjohtajat 31. 12. 1985

Lehti

Eteenpäin
Hämeen Kansa
Kansan Lehti
Pohjanmaan Kansa

Toimitusjohtaja

Antero Anttila
Heikki Dahlbo
Harri Roihankorpi
Pekka Iitola

Pohjois-Karjala	Jouko Hakala
Pohjolan Työ	Urho Ervasti
Suomen Sosialidemokraatti	Kimmo Jokela
Turun Päivälehti	Pauli Viklund
Uusi Aika	Reijo Nuikki
Valpas	Martti Ruokolainen
Vapaus	Jari Jääskeläinen
Vastin	Erkki Syrjä
Arbetsblad	Alf-Erik Helsing
T-Lehdistö Oy, Työväenlehdistö r.y.	Erkki Vuorinen

Kirjapainoyritysten toimitusjohtajat 31. 12. 1985

Oy Kehitys	Reijo Nuikki
Paasipaino Oy	Ilpo Piironen
PT-paino Oy	Urho Ervasti

T-lehdistö Oy:n hallitus

Antero Anttila	varapuheenjohtaja
Heikki Dahlbo	
Kimmo Jokela	
Hannu Romu	
Erkki Syrjä	
Pauli Viklund	
Erkki Vuorinen	puheenjohtaja

Työväenlehdisto r.y:n johtokunta

Antero Anttila	varapuheenjohtaja
Heikki Dahlbo	
Kimmo Jokela	
Pauli Viklund	
Erkki Vuorinen	puheenjohtaja

T-lehdistö Oy:n henkilökunta

Erkki Vuorinen	toimitusjohtaja
Sirkka Jokinen	sihteeri
Markku Laamanen	tekninen asiamies